

แผนพัฒนานานวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ปีการศึกษา 2569

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
ปีการศึกษา 2569

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา 2569 ได้ทำขึ้นให้สอดคล้องกับแผน
ชัยยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี และสภาพปัจจุบันของท้องถิ่นและ
ชุมชน อีกทั้งแนวนโยบายรัฐบาล จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นกรอบแนว
ทางการใช้งบประมาณ และในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เน้นในการใช้นวัตกรรมพัฒนาการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ทางโรงเรียนขอขอบคุณ คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการต่างๆที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ส่งเสริม
สนับสนุนทุกๆด้านจนได้รับความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนขับเคลื่อนนวัตกรรมการ
ศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา 2569 เล่มนี้จะส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การ
จัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ ขอขอบคุณทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ข้อมูลสถานศึกษา	
ข้อมูลทั่วไป	
ข้อมูลบุคลากรของสถานศึกษา	
ข้อมูลนักเรียน	
ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	10
ส่วนที่ 3 โครงการ/แผนงาน	๑๒
หลักการและเหตุผล	
วัตถุประสงค์ของแผนงาน	
เป้าหมายของโครงการ .	
ส่วนที่ 4 นวัตกรรมเชิงระบบ	24
ส่วนที่ ๕ นวัตกรรมครู	3
บรรณานุกรม	

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ประวัติ ที่ตั้ง/ สภาพพื้นที่เขตบริการและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาตามนโยบาย

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลเหล่าเสือโก้ก อำเภอเหล่าเสือโก้ก จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34000 โรงเรียนบ้านเหล่าคำก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2517 เนื่องจากบ้านเหล่าคำ ตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านใกล้เคียงเกินกว่า 2,000 เมตร ไม่สะดวกต่อการที่ผู้ปกครองจะส่งบุตรหลานไปเข้าเรียน ที่โรงเรียนใกล้เคียง ดังนั้นชาวบ้านจึงได้พร้อมใจกันที่จะขอจัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่ในหมู่บ้านของตนเอง โดยการ นำของนายสุวรรณ กาญจนรัตน์ ผู้ใหญ่บ้าน นายทองลา พิมพ์บุญมา ครูใหญ่โรงเรียนบ้านเหล่าคำ นายสิงห์ นราพันธ์ คหบดี โดยผู้มีจิตศรัทธาบริจาคที่ดินสำหรับปลูกสร้างอาคารเรียน เนื้อที่ประมาณ 7 ไร่เศษ คือ พระอธิการทอง เบิกบาน นายคำสงค์ บุตรวงศ์ นายพรหม สายหงส์ นายพรหม อัครีสสา นายมา แก่น สาร์ และนายพร โสภาพ โดยสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นจำนวน 1 หลัง 2 ห้องเรียน นายทองลา พิมพ์บุญ มา เป็นครูใหญ่ นางละม่อม วงศ์สุวรรณ เป็นครูผู้ปฏิบัติการสอน เปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2517 ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 50 คน

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2519 ได้รับจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน 140,000 บาท สำหรับสร้าง อาคารเรียนถาวรแบบ ป.1ช. ใต้ถุนสูง ทรงปั้นหย่า 3 ห้องเรียน และเปิดใช้เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2520

ปี พ.ศ. 2525 ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 16, 000 บาท เพื่อสร้างส้วม จำนวน 1 หลัง 2 ที่ (แบบ จังหวัด)

ปี พ.ศ. 2526 นางสุจิตต์ สายประเสริฐ ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านเหล่าคำได้บริจาคที่ดินให้โรงเรียน ทางด้านทิศตะวันออกเนื้อที่ประมาณ 200 ตารางวา เพื่อตัดถนนเข้าโรงเรียน คณะครูชาวบ้านก็ได้ร่วมกัน บริจาคเงินเพื่อสร้างเสาธงเหล็กแทนของเก่าที่ชำรุดเป็นจำนวนเงิน 5,000 บาท

ในปี พ.ศ. 2530 เป็นโรงเรียนในโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (อาร์ไอที) เพื่อแก้ปัญหาครูไม่ ครบชั้นเรียน จนถึง ปี พ.ศ. 2532

ในปี พ.ศ. 2544 ได้รับจัดสรรงบประมาณสำหรับสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. 102/26 จำนวน 1 หลัง 3 ห้องเรียน จำนวน 776,000 บาท

ในปี พ.ศ. 2555 ได้รับจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน 121,500 บาท สำหรับคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ระบบเคลื่อนที่ประจำห้องเรียน Movable Computer for Classroom : Mcc Type 1

ปี พ.ศ. 2559 ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 267, 300 บาท เพื่อสร้างส้วม แบบ สปช.604/45

ในปี พ.ศ. 2560 ได้รับจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน 55,000 บาท ซ่อมแซมระบบไฟฟ้า สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.1ช.

ในปี พ.ศ. 2560 ได้รับจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน 115,800 บาท ซ่อมแซม หลังคา สำหรับสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. 102/26

ในปี พ.ศ. 2564 ได้รับจัดสรรงบประมาณจากราชการ จำนวน 230,100 บาท ซ่อมแซม หลังคา สำหรับสร้างอาคารเรียนถาวรแบบ ป.1ช.

ในปี พ.ศ. 2566 เป็นโรงเรียนในโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับประถมศึกษา
ในปี พ.ศ. 2567 ได้รับจัดสรรงบประมาณจำนวน 299, 000 บาท ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารเรียน
สพช. 102 ฝ้าเพดาน หลอดไฟ

ตั้งแต่เริ่มก่อสร้างโรงเรียนถึงปัจจุบัน มีผู้มาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ดังนี้

1. นายทองลา พิมพ์บุญมา ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม 2517-25 กรกฎาคม 2519
2. นางละม่อม วงศ์สุวรรณ รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 26 กรกฎาคม 2519-10 มกราคม 2520
3. นายนิกร พลสวัสดิ์ ตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 11 มกราคม-8 มิถุนายน 2521
4. นายสุจิตต์ มุสิกกา ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2521-14 พฤศจิกายน 2525
5. นายจันทิ กาวลัย ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2525-14 ตุลาคม 2530
6. นายบัวกัน โมฬีชาติ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2530-19 มกราคม 2540
7. นายบัวกัน โมฬีชาติ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2540 - 6 กุมภาพันธ์ 2554
8. นายไพฑูรย์ แจ่มพันธ์ ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2554 - 8 กุมภาพันธ์ 2556
9. นายวิทยา แสงงาม ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2556 - 2562
10. นายปรีชาชัย เรืองศรี ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2562 - ปัจจุบัน

ที่ตั้งของโรงเรียนมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ

ทิศใต้ จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ –บ้านเหล่าแค

ทิศตะวันออก จดกับที่ดินของชาวบ้านเหล่าคำ

ทิศตะวันตก จดกับทางสาธารณะประโยชน์ของชุมชนบ้านเหล่าคำ

มีพื้นที่ทั้งหมด 7 ไร่ 2 งาน

พื้นที่เขตบริการประกอบด้วย หมู่ 5 บ้านเหล่าคำ

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านเหล่าคำเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก เปิดทำการสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 – 3 และ
ประถมศึกษาปีที่ 1-6

2. ภาระงาน / ปริมาณ

ข้อมูลด้านบุคลากร

ข้อมูลด้านบุคลากร

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	อัตรอับ	วุฒิ	สาขาวิชาเอก
1	นายปรีชาชัย เรืองศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียน	คศ.3	ศษ.ม.	การบริหารการศึกษา
2	นายปกรณ์ หลักทอง	ครู	คศ.3	ค.บ.	วิทยาศาสตร์
3	นางวิภาดา สุวรรณกำจาย	ครู	คศ.3	ค.ม.	การบริหารการศึกษา
4	นางสาวยุวดี ไพเราะ	ครู	คศ.1	ค.บ.	สังคมศึกษา
5	นางกุลวดี คำมนตรี	พนักงานราชการ	-	ศศ.บ	ภาษาอังกฤษ
6	นางสาวเนียนวรรณ เพ็ชรทอง	ผู้ปฏิบัติงานธุรการ	-	บธ.บ	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
7	นายภูมิ แก่นสาร	นักการภารโรง	-	ม.3	-

แยกตามวุฒิการศึกษา

คุณวุฒิ	ผู้บริหาร/ครู		พนักงานราชการ		ลูกจ้างเหมาบริการ		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1. ปริญญาตรี	1	1	-	1	-	1	4
2. ปริญญาโท	1	1	-	-	-	-	2
3. ปริญญาเอก	-	-	-	-	-	-	-
4. มัธยมศึกษา	-	-	-	-	1	-	1
รวม	2	2	-	1	1	1	7

แยกตามประเภทตำแหน่ง

ประเภทตำแหน่ง	จำนวน		รวม	หมายเหตุ
	ชาย	หญิง		
1. ผู้บริหาร	1	-	1	
2. ครู	1	2	3	
3. พนักงานราชการ	-	1	1	
4. ผู้ปฏิบัติงานธุรการ (ลูกจ้างเหมารายเดือน)	-	1	1	
5. ครูอัตราจ้าง	-	-	-	
6. ผู้ปฏิบัติงานนักรักษาการโรง (ลูกจ้างเหมารายเดือน)	1	-	1	
รวม	4	4	8	

- บุคลากรทั้งหมด 8 คน แยกเป็นชาย 4 คน หญิง 4 คน

ข้อมูลด้านนักเรียน ปีการศึกษา 2569

ชั้น	จำนวน		รวม	จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง		
ชั้นอนุบาลปีที่ 2	-	3	3	1
ชั้นอนุบาลปีที่ 3	1	2	3	1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1		1	1	1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	-	4	4	1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	1	4	5	1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	1	3	4	1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	6	2	8	1
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	2	7	9	1
รวมทั้งสิ้น	11	26	37	8

*หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2569

ข้อมูลด้านอาคารเรียนอาคารประกอบ

รายการ	จำนวน	
	หลัง	ห้อง
1.อาคารเรียน แบบ ป.1ช (สร้าง พ.ศ.2519)	1	3
2.อาคารเรียน แบบ สปช.102/26 (สร้าง พ.ศ.2544)	1	3
3.ส้วม แบบ สปช.604/45 (สร้าง พ.ศ.2559)	1	3
4.ส้วมแบบจังหวัด (สร้าง พ.ศ.2525)	1	2
5.โรงอาหาร(สร้าง พ.ศ.2544)	1	1
6.ประดิษฐานพระพุทธรูป	3	-
7.ถังเก็บน้ำ แบบ ฝ.33 (สร้าง พ.ศ.2534)	1	-
8.ถังเก็บน้ำ แบบ ฝ.33 (สร้าง พ.ศ.2536)	1	-
9.ศาลา(สร้าง พ.ศ.2564)	1	-

ข้อมูลด้านการจัดการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

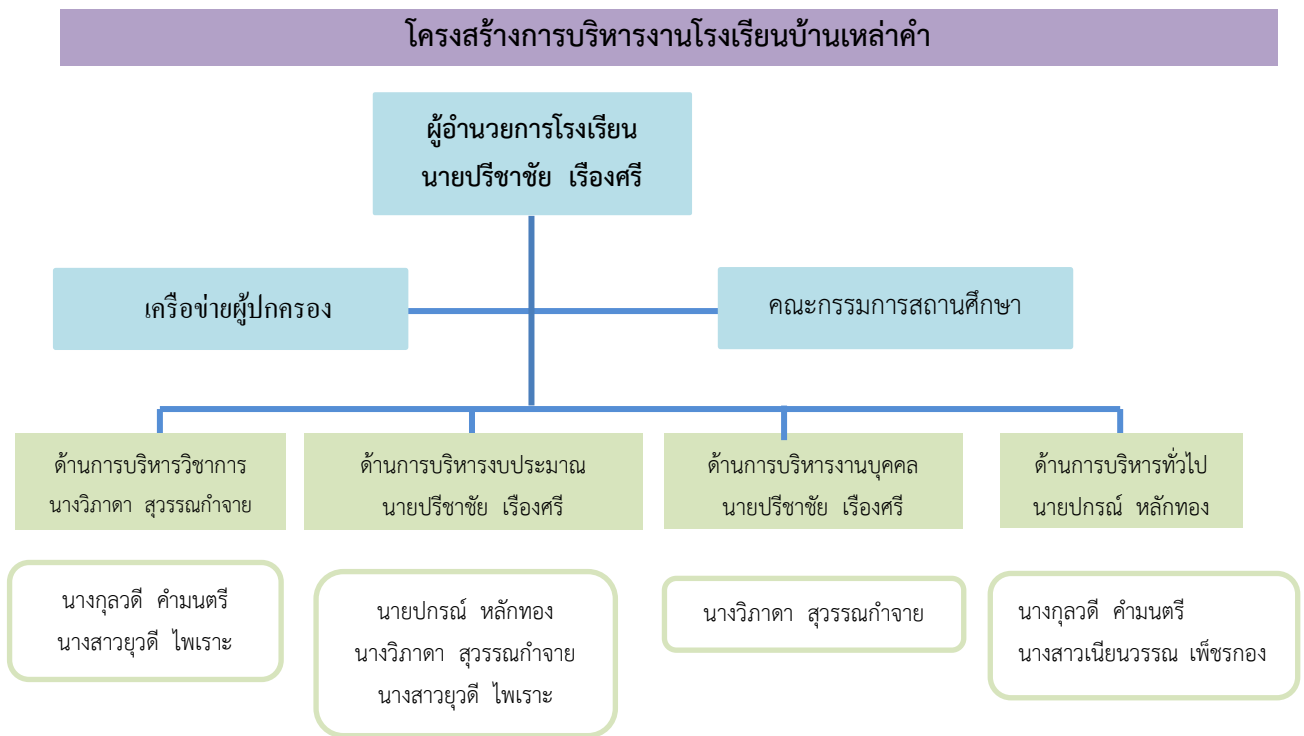
โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเหล่าคำ

พุทธศักราช 2569

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้						
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	80	80	80	80	80	80
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	80	80	80	120	120	120
- สังคมศึกษา	(40)	(40)	(40)	(80)	(80)	(80)
- ประวัติศาสตร์	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)	(40)
สุขศึกษา และพลศึกษา	40	40	40	80	80	80
ศิลปะ	40	40	40	40	40	40
การงานอาชีพ	40	40	40	120	120	120
ภาษาต่างประเทศ	160	160	160	_80	_80	80
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840
รายวิชาเพิ่มเติม	80	80	80	80	80	80
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	40	40	40	40	40	40
การป้องกันการทุจริต	40	40	40	40	40	40
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน						
แนะแนว	30	30	30	30	30	30
ลูกเสือ	40	40	40	40	40	40
ชุมนุม	40	40	40	40	40	40
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	10	10	10	10	10	10
รวมเวลากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	1,040	1,040	1,040	1,040	1,040	1,040

หมายเหตุ จุดเน้นที่เป็นหน้าที่พลเมืองจัดบูรณาการในทุกกิจกรรมในหลักสูตร นอกหลักสูตรปรับเปลี่ยนตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้และและนโยบายจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เริ่มปีการศึกษา 2560 รายวิชา การป้องกันการทุจริต เริ่มปีการศึกษา 2562

โครงสร้างการบริหารงาน

3. ผลงานที่ประสบผลสำเร็จในปีการศึกษาที่ผ่านมา

3.1 ผลการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย			
		ปี 2567	ปี 2568	ผลต่าง(+ / -)	ลำดับการพัฒนา
ภาษาไทย	100	39.50	44.17	+4.67	เพิ่มขึ้น
คณิตศาสตร์	100	25.02	22.53	-2.49	ลดลง
วิทยาศาสตร์	100	34.58	26.67	-7.91	ลดลง
ภาษาอังกฤษ	100	22.92	28.47	- 5.55	เพิ่มขึ้น

3.3 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. รอบแรก (ปีการศึกษา 2548)

มาตรฐาน	เกณฑ์คุณภาพมาตรฐาน		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
ด้านผู้เรียน			✓
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์			
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิด สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมี วิสัยทัศน์		✓	
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	✓		
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		✓	
มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต		✓	
มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี			✓
มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา			✓
ด้านผู้สอน			
มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	
มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ		✓	
ด้านผู้บริหาร			
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา			✓
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา			✓
มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		✓	
มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ			✓
มาตรฐานที่ 26 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้		✓	

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจาก สมศ. รอบสอง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน : ประถมศึกษา	ผลการประเมิน อิงเกณฑ์		ผลการประเมิน อิงสถานศึกษา		ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ	คะแนน	ระดับ คุณภาพ		
ด้านผู้เรียน						
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์	3.41	ดี	3	ดี	3.21	ดี
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	3.40	ดี	3	ดี	3.20	ดี
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	3.26	ดี	3	ดี	3.13	ดี
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	2.82	ดี	3	ดี	2.91	ดี
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	3.46	ดี	3	ดี	3.23	ดี
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.01	ดี	3	ดี	3.01	ดี
มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	3.47	ดี	3	ดี	3.24	ดี
ด้านครู						
มาตรฐานที่ 8 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับสายงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ	3.20	ดี	3	ดี	3.10	ดี
มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.83	ดี	2	พอใช้	2.42	พอใช้
ด้านบริหาร						
มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ	3.17	ดี	3	ดี	3.09	ดี
มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร / โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจรให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา	3.18	ดี	3	ดี	3.09	ดี
มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.06	ดี	3	ดี	3.03	ดี
มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีการสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.10	ดี	3	ดี	๓.๐๕	ดี
มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	3.27	ดี	3	ดี	3.14	ดี
ภาพรวมสถานศึกษาจัดการศึกษา ☒ สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ☐ ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา						

ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาจากสมศ. รอบสาม

มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก	ระดับคุณภาพ				
	ต้อง ปรับปรุง เร่งด่วน	ต้อง ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีมาก
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี					/
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์					/
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					/
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น				/	
มาตรฐานที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน			/		
มาตรฐานที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					/
มาตรฐานที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและต้นสังกัด					/
มาตรฐานที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจและ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อ เอกลักษณ์ของสถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของ สถานศึกษา					/
มาตรฐานที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานรักษา มาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษา				/	

ภาพรวมสถานศึกษาจัดการศึกษา สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา ไม่สมควรรับรองมาตรฐานการศึกษา

4. เงินงบประมาณโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรม ปีการศึกษา 2569

รายการ	จำนวนเงิน(บาท)	หมายเหตุ
เงินงบประมาณโรงเรียนนำร่องพื้นที่ นวัตกรรม	25,200	-

ส่วนที่ 2

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน (Vision)

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี สืบสานงานประเพณีวัฒนธรรมไทย น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วนด้วยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ (Mission)

1. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพและทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา บนพื้นฐานความเป็นไทย
2. มุ่งเน้นในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดวิเคราะห์ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และค่านิยม 12 ประการ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักคุณค่าในตนเอง ห่างไกลยาเสพติด
3. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ก้าวทันเทคโนโลยี สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทยใช้ชีวิตอย่างพอเพียง
4. น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษา
5. โรงเรียนประสานความร่วมมือ และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา
6. จัดการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ (Gold)

1. ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
2. ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้และเกิดค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม สุขภาพจิตสุขภาพกายที่ดีและห่างไกลยาเสพติด
3. ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง ก้าวทันเทคโนโลยี รักและสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย
4. ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
5. ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. ผู้เรียนได้รับความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ

กลยุทธ์โรงเรียน(Stratgy)

1. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามหลักสูตร
2. ส่งเสริมปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ มีทักษะในศตวรรษที่ 21
4. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เทียบเคียงมาตรฐานการศึกษา
6. ส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
6. มีการพัฒนาหลักสูตรและการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

คำขวัญโรงเรียน

เรียนดี มีวินัย ใฝ่ศึกษา พัฒนาสังคม

อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

มารยาทดี ศรีเหล่าคำ

คุณธรรมอัตลักษณ์

มีวินัย ใจซื่อสัตย์ รับผิดชอบ อยู่อย่างพอเพียง

เอกลักษณ์โรงเรียน

สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย

ส่วนที่ 3

โครงการ/แผนงาน

โครงการ LAOKHAM MODEL เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนผ่านการจัดการเรียนรู้
หน่วยงาน โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
ความเกี่ยวข้อง (หลัก/สนับสนุน) กับเป้าหมายแผนย่อย ข้อ 1 วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึก พลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น
ผู้ประสานงานหลัก นายปรีชาชัย เรืองศรี
โทรศัพท์/โทรสาร 0621959199
ลักษณะโครงการ : โครงการต่อเนื่อง โครงการใหม่
กลุ่มบริหารงานที่รับผิดชอบ : กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ

ส่วนที่ 1 ความเชื่อมโยง/ความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : M1

(หลัก) ยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ด้าน 3 พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

- (1) เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21
- (2) ประเด็น พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(หลัก) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y) ประเด็น (11)การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

(1) เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(2) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ (3) แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น

(3) เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึก พลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ความสอดคล้องห่วงโซ่คุณค่า (Value Chains)ของเป้าหมายแผนย่อย

(หลัก) V03 รูปแบบการเรียนรู้

F0303 ระบบการเรียนรู้ที่เน้นการนำทักษะพื้นฐานที่จำเป็นแต่ละวิชาหลักมากระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างทักษะการปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง

ส่วนที่ 2 สรุปเนื้อหาสำคัญของโครงการ (X) : M2 – M3

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 24 แนวการจัดการศึกษา กำหนดให้โรงเรียนจัดการศึกษาโดยฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน รักการศึกษาค้นคว้า และมีความรู้ อันเป็นสากล มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ว่าผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จากความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว โรงเรียนพยายามส่งเสริมให้ครู เข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองตลอดจนการนิเทศภายในและให้ขวัญและกำลังใจกับครู การพัฒนาครูเพื่อส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน ซึ่งในปีการศึกษา 2566 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษายังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ครูและผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาควบคู่กัน โรงเรียนบ้านเหล่าคำจึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อพัฒนาทักษะการสอนของครู
- 2.2 เพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
- 2.3 เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. เป้าหมาย

3.1 ผลผลิต (Output)

- ครูทุกคนได้รับการพัฒนาตนเองสามารถสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา และแสวงหาความรู้
อย่างต่อเนื่อง
- นักเรียนทุกคนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การอ่าน การเขียน

3.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- ครูร้อยละ 100 มีการพัฒนาในด้านวิชาชีพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เหมาะสมกับ
ความเป็นครู
- นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพัฒนาขึ้น

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีการศึกษา 2569 (16 พฤษภาคม พ.ศ. 2569 - 31 มีนาคม พ.ศ. 2569)

5. แผนปฏิบัติการ (Action Plan)

กิจกรรม	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ผู้รับผิดชอบ
	(ต.ค. -ธ.ค.)	(ม.ค. - มี.ค.)	(เม.ย. -มิ.ย.)	(ก.ค. - ก.ย.)	
1.ประชุมปฏิบัติการ			✓		นายปรีชาชัย เรืองศรี
2. จัดเก็บข้อมูลดำเนินการสร้างนวัตกรรม ครูสร้างนวัตกรรมอย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง และใช้นวัตกรรม					นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
LAOKHAM MODEL เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนผ่านการจัดการเรียนรู้					นายปรีชาชัย เรืองศรี
การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นพื้นฐาน ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)					นางกุลวดี คำมนตรี
พิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2					นางวิภาดา สุวรรณกำจาย

การแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนคำ รร (รอ-หัน) ด้วยหนังสือ สามมิติ ผ่านกระบวนการ (Active Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4					นายปกรณ์ หล้าทอง
การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ PBL (Project-Based Learning)					นางสาวยุวดี ไพเราะ
3. จัดนิทรรศการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้					นางวิภาดา สุวรรณกำจาย
4. สรุปรายการดำเนินงาน					นางวิภาดา สุวรรณกำจาย

6. งบประมาณ 25,200 บาท

กิจกรรม	ที่ว่างงบประมาณ		ค่าใช้จ่าย			
	รับจัดสรร	บริจาค	ตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ	ครุภัณฑ์
1.ประชุมปฏิบัติการ	-				-	
2.1 LAOKHAM MODEL เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนผ่านการจัดการเรียนรู้	5,200				5,200	
การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นพื้นฐาน						

ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)						
พิชิตการอ่านและการเขียนคำ ที่ประสมด้วยสระลครูปและ สระเปลี่ยนรูป โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 – 2						
การแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนคำ รร (รอ-หัน) ด้วย หนังสือ สามมิติ ผ่านกระบวนการ (Active Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4						
การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ PBL (Project-Based Learning)						
3. จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	-				-	
4. สรุปการดำเนินงาน	-				-	
รวม	25,200				25,200	

7. ผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วม	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	กรรมการฯ	อื่นๆ
จำนวน	5	37	-	-	-

8. การติดตามและประเมินผล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
- ครูมีนวัตกรรมและสื่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ -นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	การสังเกต การนิเทศติดตาม การทดสอบ การสัมภาษณ์	แบบสังเกต แบบนิเทศ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 9.1 ครูมีทักษะการสอนที่หลากหลาย
- 9.2 ครูมีนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 9.3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

แผนงานการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา 2569

แผนงานที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
1	การสร้างเครือข่ายคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ระดับสถานศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62 มาตรา 3 มาตรา 5 (3) (4) มาตรา 20 (1) (2)	1.1 แสวงหาความร่วมมือทุกภาคส่วน เช่น ภาคการศึกษาขององค์กรส่วนท้องถิ่น กลุ่มภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เด็กและเยาวชน	๑9 พ.ค. 68
			1.2 แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา	๑9 พ.ค. 68
			1.3 ประชุมกรรมการขับเคลื่อนฯ ระดับสถานศึกษา ระดมความคิดเห็น กำหนดทิศทางการพัฒนานวัตกรรม	๑9 พ.ค. 68
			1.4 มีแผนการปฏิบัติงานของคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานฯ	๑9 พ.ค. 68
2	การจัดทำแผนพัฒนานวัตกรรม	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62 มาตรา 5 (1) (2) มาตรา 20 (1) (2) (3)	2.1 ประชุมคณะครู สร้างการรับรู้ บทบาทภารกิจ รร นำร่องพื้นที่นวัตกรรม	๑9 พ.ค. 68
			2.2 จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนานวัตกรรมระดับสถานศึกษา	21 พ.ค. 68
			2.3 จัดทำ แผนพัฒนานวัตกรรมระดับห้องเรียน (ครูทุกคน)	21 พ.ค. 68
			2.4 ประชาพิจารณ์ แผนพัฒนานวัตกรรม โดยประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา และผู้ใช้ประโยชน์	23 พ.ค. 68
			2.5 นำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา	23 พ.ค. 68
			2.6 นำเสนอขอความเห็นชอบ ต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด	
3	การสร้างรูปแบบการ	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62 มาตรา 5 (3) (4) มาตรา 28, 30	3.1 ทบทวนการบริหารสถานศึกษาที่ผ่านมา จุดเด่น จุดด้อย จุดที่ควรพัฒนา สามารถรองรับการเกิดนวัตกรรมการศึกษา ได้เพียงใด	24 มี.ค.68

แผนงาน ที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกำหนด	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
	บริหารจัดการ ตนเอง	(มาตรา 33)	3.2 การออกแบบโครงสร้างการบริหารที่รองรับ การเกิดนวัตกรรม/ ปรับ-ยุบ-รวม บทบาท ภารกิจที่เกินจำเป็น และบูรณาการเชื่อมโยง เสริมพลังการเปลี่ยนแปลง	24 มี.ค.68
			3.3 ออกแบบกระบวนการบริหารงบประมาณ และจัดทำแผนปฏิบัติการใช้งบประมาณ ประจำปีที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมของครู (มาตรา 28, 30)	24 มี.ค.68
			3.4 ตั้งคณะทำงาน ทบทวน การนำเข้านโยบาย ของส่วนราชการที่เป็นภาระเกินจำเป็น เพื่อ นำเข้าสู่แผนพัฒนานวัตกรรม ก่อนเสนอขอ ความเห็นชอบคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ของ จังหวัด (มาตรา 33)	24 มี.ค.68
4	การวาง แผนพัฒนา ระบบการ ประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษาที่ รองรับ มาตรฐาน การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62 มาตรา 5 (1) (2) มาตรา 18 (3) มาตรา 20 (5) (7) (8) (10) มาตรา 37, 38	4.1 มีกิจกรรมการประชุมสร้างการรับรู้และ ตระหนักในสถานศึกษานำร่อง มีเจตคติที่ดี กล้า ที่จะเปลี่ยนแปลง	25 มี.ค.68
			4.2 มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	25 มี.ค.68
			4.3 มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา สำหรับ ครูในสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา	25 มี.ค.68
			4.4 มีการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ ครูด้านการวัดผลประเมินผลผู้เรียน	25 มี.ค.68
			4.5 มีการนิเทศ ติดตาม และเสริมพลังครู และ บุคลากรทางการศึกษาในการสร้างความรู้ความ เข้าใจในการสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้	31 ต.ค.68
5		พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62 มาตรา 5 (1) (2)	5.1 ประชุมครู/ ทบทวน หลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ที่มีอยู่ ว่าสอดคล้องกับ	18 เม.ย. 68

แผนงาน ที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกำหนด	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
	การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	มาตรา 20 (3) (4) (5) (6) (7)	เป้าหมายนวัตกรรมตามแผนพัฒนานวัตกรรม เพียงใด	
		มาตรา 25 (มาตรา 35)	5.2 ร่วมกัน กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษา ใหม่ เพื่อยกร่างกรอบแนวคิดของ หลักสูตรสถานศึกษารฐานสมรรถนะ เชื่อมโยงกับ กรอบหลักสูตรรองจังหวัดและบริบทของโรงเรียน	18 เม.ย. 68
			5.3 วางแผน พัฒนากระบวนการเรียนรู้ฐาน สมรรถนะ/เชิงรุก และจัดทำคู่มือการนำกรอบ หลักสูตรไปใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา (มาตรา 3)	18 เม.ย. 68
			5.4 ทบทวน วางแผน การผลิต การจัดหา การ จัดซื้อ การนำสื่อ ตำรา แบบเรียน มาใช้อย่าง อิสระ ให้สอดคล้องกับมาตรา 25 (มาตรา 35)	18 เม.ย. 68
			5.5 วางแผนการวัดผลประเมินผลฐาน สมรรถนะ และการเทียบโอน รวมทั้งจัดทำ ระเบียบว่าด้วยการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน (มาตรา 25)	18 เม.ย. 68
			5.6 นำหลักสูตร และระเบียบการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ ขอความเห็นชอบต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา และนำเสนอต่อ คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ของจังหวัด (มาตรา 25)	28 เม.ย. 68
			5.7 มีการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน การพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับกรอบ หลักสูตรจังหวัด	28 เม.ย. 68
6	การพัฒนา ระบบนิเวศน์ การเรียนรู้	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62 มาตรา 5 (1) (2) (3) (4), มาตรา 20 (7) (9) (มาตรา 34)	6.1 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงได้ง่าย - มีกิจกรรมเสริมสร้างแรงบันดาลใจ - มีการนำไปบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ทุก กลุ่มสาระ	พ.ค.68– มิ.ย.68 ต.ค.68– ธ.ค.68

แผนงาน ที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
			6.2 การใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้ภายนอก - มีแผนการนำแหล่งเรียนรู้ภายนอกมาใช้ ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ให้เกิดนวัตกรรม - มีกิจกรรม/กระบวนการที่ให้ผู้เรียนมีทักษะ การแสวงหาความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง	พ.ค.68- มิ.ย.68 ต.ค.68- ธ.ค.68
			6.3 เทคโนโลยีทางการศึกษา - วางแผน จัดทำ จัดทำ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการ การบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้	พ.ค.68- มิ.ย.68 ต.ค.68- ธ.ค.68
			6.4 หน่วยงาน/สถานประกอบการ - สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานใน พื้นที่ เพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรม / - ให้นักเรียนมาเรียนรู้ / ฝึกปฏิบัติงาน (มาตรา 34)	พ.ค.68- มิ.ย.68 ต.ค.68- ธ.ค.68
			6.5 บุคคล/ผู้ปกครอง/ภูมิปัญญาชาวบ้าน - จัดระบบสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น - นำองค์ความรู้มาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร - สร้างกระบวนการเรียนรู้บูรณาการภูมิปัญญา ท้องถิ่น (มาตรา 34)	พ.ค.68- มิ.ย.68 ต.ค.68- ธ.ค.68
7	การพัฒนา ระบบข้อมูล นวัตกรรม การศึกษา	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62 มาตรา 5 (1) (2) มาตรา 15 (6)	7.1 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนำเข้า ข้อมูลตามมาตรฐานของการจัดทำฐานข้อมูล ของสถานศึกษา 7.2 ติดตามช่วยเหลือการรวบรวมฐานข้อมูล ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด 7.3 มีการนำเข้าข้อมูลในระบบฐานข้อมูลพื้นที่ นวัตกรรม (ระบบจากส่วนกลาง) 7.4 มีการใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลเพื่อจัดทำ ยุทธศาสตร์การศึกษาของสถานศึกษาและการ พัฒนาสถานศึกษา	ต.ค. 68 – พ.ย.68 ต.ค. 68 – พ.ย.68 มิ.ย 68 –พ.ย.68 ต.ค. 68 – พ.ย.68
8	การรายงาน ความก้าวหน้า	พ.ร.บ.พื้นที่ฯ 62	8.1 แต่งตั้งคณะทำงาน จัดทำรายงานผลการ ดำเนินงานตามมาตรา ๕	มี.ค.69

แผนงาน ที่	กิจกรรมหลัก	ข้อกฎหมาย	กิจกรรมรอง	วันเดือนปี
	และผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษา	มาตรา 5 (1) (2) (3) (4), มาตรา 15 (4) (10), มาตรา 20 (10) (12) มาตรา 36, 37, 40	8.2 สถานศึกษาส่งแบบรายงานผลการ ดำเนินงานตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.พื้นที่ นวัตกรรม พศ. ๒๕๖๒ (รายปี) 8.3 เตรียมการรองรับการประเมินผลโรงเรียน นำร่องพื้นที่นวัตกรรม ตามกำหนด (3 ปี) (มาตรา 40)	มี.ค.69 ก.พ.-มี.ค.69

มาตรา 5 พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (1) คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของ
ผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอื่น
- (2) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา
- (3) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่ นวัตกรรม
การศึกษาเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และ
- (4) สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

.....
มาตรา 15 คณะกรรมการนโยบายมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศในการดำเนินการส่งเสริมให้มีพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษา
- (2) ให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการประกาศกำหนดให้จังหวัดใดเป็นพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา
รวมทั้งประกาศยุบเลิกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- (3) กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อน เพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามมาตรา ๕
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการในพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษา
- (5) กำหนดแนวทางให้คณะกรรมการขับเคลื่อนปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของหน่วยงาน ทาง
การศึกษาหรือสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

- (6) กำหนดมาตรฐานข้อมูลและมาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการศึกษาของพื้นที่ นวัตกรรม การศึกษาและสถานศึกษานำร่อง
- (7) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีให้มีการนำแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ไปใช้ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและของเอกชน
- (8) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือ คำสั่งที่ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยนำผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของพื้นที่นวัตกรรม การศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขดังกล่าว
- (9) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการตราพระราชกฤษฎีกายกยอเวลาใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้
- (10) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษานำ ร่อง
- (11) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การปฏิบัติงาน การเงิน สิทธิ ประโยชน์ และการประเมินผล ภายในสถานศึกษานำร่อง
- (12) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการนโยบาย มอบหมาย
- (13) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
- (14) หน้าที่และอำนาจอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และ อำนาจ ของคณะกรรมการนโยบาย

.....
มาตรา 20 เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนมีหน้าที่และ อำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- (2) ประสานให้หน่วยงานทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐและ เอกชน ดำเนินการร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงาน ตาม (๑)
- (3) ประสานให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะให้การสนับสนุนทางเทคนิคในการจัดทำ สื่อการ สอน จัดการเรียนรู้ในรูปแบบใหม่ พัฒนาบุคลากร จัดระบบการประเมินและวัดผล และการอื่น ที่จำเป็นสำหรับ พัฒนานวัตกรรมการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- (4) นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ไปปรับใช้กับ การจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- (5) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา นำร่อง อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพใน พื้นที่นวัตกรรม การศึกษา

- (6) จัดให้มีการออกแบบการทดสอบผู้เรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- (7) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ และติดตามสถานศึกษานำร่องเพื่อให้จัดการเรียน การสอนที่มีคุณภาพและเกิดการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา
- (8) เสริมสร้างและเตรียมความพร้อมให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในการเป็นสถานศึกษานำร่องหรือในการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการจัดการศึกษา
- (9) เพิ่มขีดความสามารถให้แก่หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อทำการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาหรือนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้
- (10) จัดให้มีการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง
- (11) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการแทนหรือปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนมอบหมาย
- (12) รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษารวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อคณะกรรมการนโยบาย
- (13) หน้าที่และอำนาจที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการขับเคลื่อน
- (14) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายมอบหมาย

กฎหมายรอง ที่เกี่ยวข้อง

6. ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบวุฒิการศึกษาของผู้เรียนระหว่าง สถานศึกษานำร่องและสถานศึกษาอื่น พ.ศ. 2564
- 7 ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. 2564
- 12 ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง
- 8 ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. 2564
- 10 ระเบียบคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาว่าด้วยการรับและการใช้ จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคเพื่อการศึกษาให้แก่สถานศึกษานำร่อง พ.ศ. 2564
- 13 ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2566

11 ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผล
การดำเนินงานและการบริหารจัดการในพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา พ.ศ. 2564

14 ประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง มาตรฐานข้อมูล และมาตรฐานการ
แลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. 2566

ส่วนที่ 4

นวัตกรรมเชิงระบบ

1. ข้อมูลสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ อ.เหล่าเสือโก้ก จ.อุบลราชธานี
2. ชื่อ LAOKHAM MODEL เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนผ่านการจัดการเรียนรู้
3. ชื่อผู้สร้างนวัตกรรม

นายปรีชาชัย เรืองศรี ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
หน่วยงาน/สังกัด โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เบอร์โทร 0๖๒๑๙๕๙๑๙๙

4. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีการศึกษา 2569

5. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

คิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน
รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ความสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน

- ผู้เรียนมีทักษะในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้และเกิดค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรมจริยธรรม
สุขภาพจิตสุขภาพกายที่ดีและห่างไกลยาเสพติด
- ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง ก้าวทันเทคโนโลยี รักและสืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย
- ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน
- ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ผู้เรียนได้รับความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ

7. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์/แผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของ จังหวัด

- พัฒนานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี
- พัฒนาคุณภาพและศักยภาพของครูและบุคลากร ทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- สร้างโอกาส ความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา
- สร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกัน ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

8. ลักษณะโครงการ โครงการต่อเนื่อง

9. หลักการและเหตุผล

การพัฒนากำลังคนถือว่ามีสำคัญ สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักเรียนไทย บทบาท ทางการศึกษาของผู้บริหาร การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นสิ่งที่ท้าทาย เนื่องจากสถานการณ์ของโลกในยุค 4.0 ในยุคของการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหาร จำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจากรูปแบบเดิม ๆ ที่ล้าสมัย ให้พร้อมรับต่อการบริหาร การศึกษา และการบริหารสถานศึกษา เพื่อการเตรียมความพร้อมนักเรียนไทย ให้มีทักษะที่สำคัญและ จำเป็นในทักษะศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ให้ค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษา ไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2542) จากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ส่งผลให้ ครูผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติ เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความรู้ คู่คุณธรรม มีจิตสาธารณะ สำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน เจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่ประสบปัญหาในด้านต่างๆ เช่นขาดแคลนอัตรากำลังครูไม่ครบชั้นเรียนและไม่ตรงตามวิชาเอกและด้านงบประมาณ เมื่อศึกษาข้อมูลบริบทของสถานศึกษาในด้านต่างๆ จึงได้นำมาวิเคราะห์และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานและสภาพแวดล้อม
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการทดสอบทางการศึกษา O-NET,NT,RT
3. ความสำเร็จในการจัดการศึกษาในด้านอื่นๆ
4. ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษา
5. ความต้องการการพัฒนาของโรงเรียนและชุมชน
6. ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้นำชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง

7. วิเคราะห์ SWOT ฯลฯ จึงได้พบปัญหาที่จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ปัญหาคุณภาพผู้เรียน เมื่อวิเคราะห์ และจัดลำดับความจำเป็นของปัญหาด้านคุณภาพของผู้เรียนแล้ว จะเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า เกณฑ์ที่กำหนด ดังจะเห็นได้จากการทดสอบ การประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2568 ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

จากสภาพปัญหาย่อมแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ LAOKHAM MODEL เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนผ่านการจัดการเรียนรู้ เป็นการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าคำให้ดียิ่งขึ้น

10. วัตถุประสงค์

10.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณ มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีคุณธรรม ทักษะพื้นฐานในวิชาประกอบอาชีพ และตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

10.2 เพื่อพัฒนาคุณภาพครู ให้เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถเป็น ผู้นำทางวิชาการ ที่สามารถให้การสนับสนุนช่วยเหลือแก่ชุมชนได้

11. เป้าหมาย

สถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ ทันสมัย มีสภาพและบรรยากาศเหมาะสม สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีความปลอดภัย เป็นที่พึงพอใจ ของชุมชนส่วนรวมและมีคุณภาพแบบยั่งยืน

12. ข้อมูลเบื้องต้นของนวัตกรรมการบริหาร

12.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับ PDCA

สำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับกระทรวงศึกษาธิการ (2558, น. 24-26) สรุป วงจรคุณภาพ (PDCA) วงจรคุณภาพเป็นกระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Plan) ครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ใช้ข้อมูลใดบ้าง ระบุวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ที่รวบรวมได้กำหนดทางเลือกในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

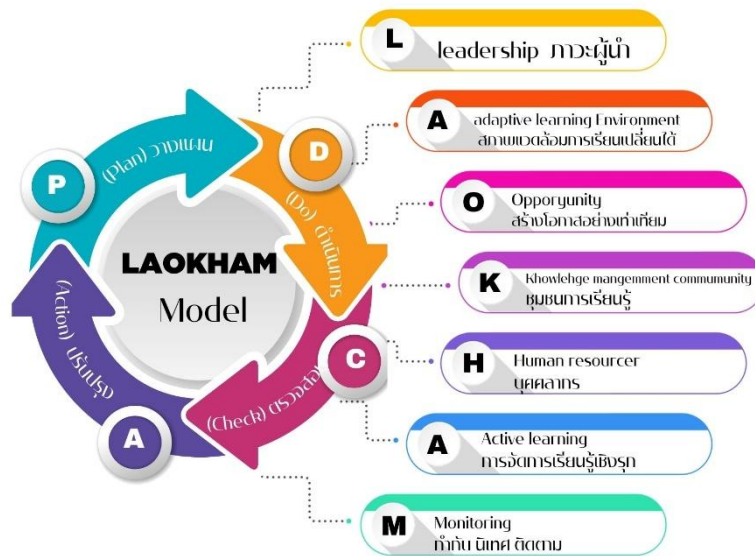
2. การดำเนินการตามแผน (Do) การปฏิบัติเป็นการลงมือเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตาม ทางเลือกที่ได้ กำหนดไว้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติ

3. การตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินที่ได้จากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

4. การปรับปรุงแก้ไข (Action) พิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบว่าการดำเนินการ เหมาะสมเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไร

12.2 กระบวนการผลิตงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนอย่างยั่งยืน ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดรูปแบบ ขอบข่าย แนวทางในการพัฒนา และแก้ปัญหาการบริหารจัดการศึกษา สร้างรูปแบบการบริหารที่เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียน และเอื้อต่อการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ รูปแบบการบริหาร ชื่อ “LAOKHAM MODEL”

ภาพที่ 1 รูปแบบ LAOKHAM MODEL เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนผ่านการจัดการเรียนรู้

P – Plan (วางแผนอย่างเป็นระบบ)

1. โรงเรียนบ้านเหล่าคำมีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ โดยใช้เทคนิค SWOT วางแผน เพื่อออกแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหาร
2. จัดลำดับความสำคัญ กำหนดปัญหา ความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้อย่างเหมาะสม และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้
3. วางแผนเพื่อออกแบบนวัตกรรมรูปแบบการบริหาร โดยการใช้ LAOKHAM MODEL เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืนผ่านการจัดการเรียนรู้

D – Do (ดำเนินการจัดกิจกรรม)

1. การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

1.1 ประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เพื่อ สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักของการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าคำ

1.2 จัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

1.3 จัดทำโครงการ/กิจกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านเหล่าคำ

2. การบริหารจัดการบุคลากร

2.1 คณะกรรมการขับเคลื่อน แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอน

2.2 การวางแผนและพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) พัฒนาครูให้มีทักษะในการใช้สื่อและนวัตกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม ไม่พึ่งพาเพียงสื่อจากต้นทางอย่างเดียว

2.3 การนิเทศติดตามและสนับสนุน กำหนดแผนการนิเทศติดตามการสอน ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมให้คำแนะนำในการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาให้ขวัญและกำลังใจครูผู้สอนในการปฏิบัติงาน

2.4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินประสิทธิภาพการทำงานของครูนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

C – Check (ตรวจสอบและประเมินผล)

ดำเนินการตรวจสอบ (Check) เป็นการประเมินผลและตรวจสอบการสอน ในการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยการใช้ LAOKHAM MODEL ตามเป้าหมายของผลสำเร็จไว้ และ นำผลการตรวจสอบไปใช้ในขั้นตอนปรับปรุงแก้ไข (Action)

A – Act (ปรับปรุงและพัฒนา)

ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข (Action) และเผยแพร่ขยายผลการดำเนินงานสู่โรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อความยั่งยืนต่อไป

L- Leadership(ภาวะผู้นำ)

ความสามารถในการโน้มน้าว สร้างแรงบันดาลใจ และบริหารทีมงานให้ไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำกัดที่ตำแหน่ง ผู้นำที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ ตัดสินใจเด็ดขาด มีความรับผิดชอบ เข้าใจผู้อื่น และปรับตัวได้ดี ซึ่งทักษะนี้เป็นหัวใจสำคัญของการทำงานในยุคปัจจุบัน

A- Adaptive learning Environment (สภาพแวดล้อมการเรียนรู้เปลี่ยนได้)

ห้องเรียน/นอห้องเรียน ที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรม ความต้องการของผู้เรียน และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ให้มีประสิทธิภาพ

O- Opportunity(สร้างโอกาสอย่างเท่าเทียม)

การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม โอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ที่เปิดกว้างเนื่องจากโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ครูไม่ครบชั้น ได้เข้าถึงสื่อการจัดการเรียนการสอน ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้

K-Knowledge Management Community (ชุมชนการเรียนรู้)

กระบวนการที่ครูผู้สอนร่วมกันแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) เทคนิคการสอน และประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้ Active Learning เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ทางไกลให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาผู้เรียน

H-Human Resources(บุคลากร)

การบริหารจัดการบุคลากรและการพัฒนาครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการใช้การจัดการเรียนรู้ Active Learning เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาทักษะครู (Teacher Competency) ให้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัล และปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเชิงรุก (Active Learning) เพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพสูงสุด

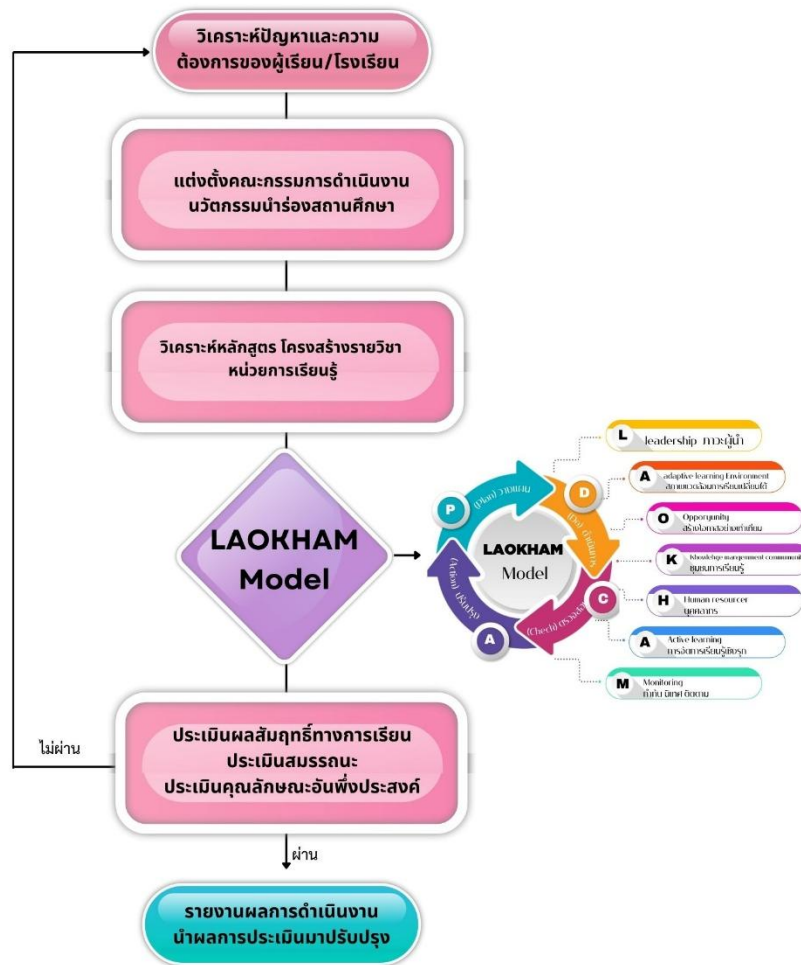
M-Monitoring (กำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ Active learning)

การติดตามและประเมินผลในการจัดการเรียนรู้ Active learning เป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพ โดยเน้นที่การสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การซักถามข้อสงสัย การตรวจกิจกรรมทั้งก่อนและหลังเรียน และการตรวจสอบระบบอุปกรณ์ ให้พร้อมใช้งานตลอดเวลา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการสอนให้ตรงจุด

12.3 การดำเนินงานตามกิจกรรม

การดำเนินงานตามกิจกรรม

ความรู้ ความเข้าใจกับคณะครู บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำนวัตกรรม รูปแบบการบริหารโรงเรียน LAOKHAM MODEL ไปใช้ดำเนินงานในทุกภาคส่วน มีการกำหนดแนว วิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคต เน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคคล มีการทำงานเป็นทีม เพื่อ สร้างคุณค่าให้กับโรงเรียนผ่านกระบวนการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยกำหนดวิธีการดำเนินการ ตามแผนผังนี้

ภาพที่ 1 ภาพ Flow chart รูปแบบการบริหารโรงเรียน LAOKHAM MODEL

การดำเนินงานรูปแบบการบริหารโรงเรียน LAOKHAM MODEL ของโรงเรียนบ้านเหล่าคำเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน สภาพแวดล้อมบริบทและความต้องการของโรงเรียนด้วยร่วมกับผู้ปกครอง ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และสอบถามนักเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธาน คณะกรรมการดำเนินงานจะร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้เพื่อกำหนดรูปแบบ LAOKHAM MODEL และนำรูปแบบที่ได้สู่การลงมือปฏิบัติ และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเมินสมรรถนะ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์และขั้นติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ถ้าไม่ผ่านผลการประเมินศึกษา จะนำผลไปปรับปรุงวิเคราะห์ร่วมกัน ถ้าผ่านการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านเหล่าคำจะสู่การสรุปรายงานผลการดำเนินงาน

13. ประเภทของนวัตกรรมการศึกษา

นวัตกรรมการบริหาร

14. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- นักเรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

และ แก้ปัญหา

- นวัตกรรมหลากหลายพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
- นักเรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

- นักเรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
- นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
- นักเรียนมีการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
- นักเรียนมีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

15. งบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อพัฒนา การศึกษา

5,200 บาท

16. นวัตกรรมของครู

- 1.การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นพื้นฐาน ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)
- 2.พิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2
- 3.การแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนคำ รร (รอ-หัน) ด้วยหนังสือ สามมิติผ่านกระบวนการ (Active Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4
- 4.การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ PBL (Project-Based Learning)

17. การประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการ	เครื่องมือ
- ครูมีนวัตกรรมและสื่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ -นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	การสังเกต การนิเทศติดตาม การทดสอบ การสัมภาษณ์	แบบสังเกต แบบนิเทศ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 5
นวัตกรรมการ
แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นพื้นฐาน
ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

1. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางกุลวดี คำมนตรี ตำแหน่ง พนักงานราชการ
2. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นพื้นฐานด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)
3. ระยะเวลา พฤษภาคม 2569 - มีนาคม 2570

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จะเป็พื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต นวัตกรรมสื่อการสอนมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กสนุกสนานไปพร้อมกับการเรียนรู้ โดยสื่อที่เหมาะสมจะต้องออกแบบมาให้เข้าถึงได้ง่าย ปลอดภัย และดึงดูดความสนใจของเด็ก เช่น สื่อที่มีสีสันสดใส ขนาดเหมาะสม และมีกิจกรรมที่เด็กสามารถมีส่วนร่วมได้เต็มที่

นวัตกรรมสื่อการสอนที่ดีที่สุดสำหรับเด็กปฐมวัยคือสื่อที่เด็กได้มีโอกาสลงมือทำเองเรียนรู้ผ่านประสบการณ์โดยตรง เพราะการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ กิจกรรมต่าง ๆ การบูรณาการคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรม เด็กสามารถเรียนรู้คำศัพท์ การนับตัวเลข และพัฒนาความสามารถด้านภาษาผ่านการเล่น เกม การทำกิจกรรมศิลปะ เล่นบทบาทสมมติ วาดภาพ หรือเล่าเรื่องราวจากสิ่งที่เรียนรู้ การนำเทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันเข้ามาใช้ในการเรียนรู้ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการสัมผัสและปฏิสัมพันธ์กับสื่อโดยตรง ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของเด็ก การใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัย จะช่วยเสริมสร้างทักษะชีวิตและพัฒนาการทางสังคมของเด็กได้อย่างเต็มที่ การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่นจึงเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ และจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาและการคิดวิเคราะห์

ประเภทของนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้

4. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

การพัฒนากล้ามเนื้อมือของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรง ที่เด็กก็พอจะลากสีลามือซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียนเพราะความคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อมือมีความสัมพันธ์กันอย่างมากกับการเขียนของเด็ก ซึ่งกิจกรรมหรืออุปกรณ์ที่ใช้ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือกับตาให้ประสานสัมพันธ์กัน สอดคล้องกับจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมศิลปะเพื่อช่วยให้เด็กพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้แข็งแรง โดยจัดให้ศิลปะเป็นกิจกรรมจำเป็นอย่างหนึ่ง สำหรับเด็กปฐมวัยในกิจกรรม สร้างสรรค์เพื่อช่วยให้เด็ก แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะตัวอย่างเช่น วาดภาพ ระบายสี ฉีก ตัด ปะกระดาษ ปั้น ประดิษฐ์เศษวัสดุ ประโยชน์ที่ได้จากศิลปะ ได้แก่ การสร้างงาน ศิลปะเป็นการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้จากภายในแล้วถ่ายทอด ออกสู่ภายนอก เป็นการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและการสะท้อนผล การแสดงออกทางศิลปะ ส่งเสริม ความสามารถของเด็ก ในการแปลสัญลักษณ์ การแสดงออกทางศิลปะทำให้เด็กเป็นผู้ทำอย่างมีความหมายและ เป็นผู้สร้าง เป็นผู้ค้นพบ และทำความรู้ให้เป็นรูปร่างขึ้นมากกว่า เป็นผู้รับรู้ในสิ่งที่รู้แล้ว

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น เด็กส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และเนื่องจากเด็กในระดับปฐมวัยยังไม่มี ความคล่องตัวในการใช้กล้ามเนื้อมืออาจเป็นเพราะเด็กไม่ได้รับการส่งเสริมการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กเท่าที่ควร เนื่องจากสภาพการอบรมเลี้ยงดูจากทางบ้านที่มักไม่ปล่อยให้เด็กทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้มีผลเสียต่อพัฒนาการของเด็ก ในขณะเดียวกัน ผู้ปกครองมีค่านิยมในการเร่งให้เด็กเขียนหนังสือได้โดยไม่คำนึงถึงความพร้อมของเด็ก และกระบวนการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนในโรงเรียน ยังขาดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเฉพาะด้านและครูมีหน้าที่เสนอแนะให้เด็กเกิดความคิดจินตนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปด้วยหลักการและเหตุผล ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมือในการทำงานของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

Brain Based Learning BBL คือ การสร้าง การฝึกสมอง ให้สมองเรียนรู้การแก้ปัญหาได้ถูกต้อง แม่นยำเหมาะสมทุกช่วงวัยของการเรียนรู้ และสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในงานวิชาการที่กำลังเรียน วิชาชีพ

และปัญหาส่วนตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ ในอนาคต การเรียนรู้การแก้ปัญหาในเด็กเล็กต้องเริ่มจากปัญหาต่างๆ ที่เด็กเล็กคนนั้นสามารถทำได้สำเร็จก่อนทุกครั้ง และเมื่อทำได้สำเร็จ อาหารใจ พลังจิต พลังปัญญา ก็เกิดขึ้น เพราะมีการหลั่งสารแห่งความสุข ความสำเร็จ Endorphin ออกมา เมื่อเด็กประสบความสำเร็จบ่อยๆ พลังจิต พลังปัญญา จะเพิ่มพูนมากขึ้น เด็กอยากจะทำปัญหาที่ยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นๆ ถ้าแก้ไม่สำเร็จ เด็กจะ

เคร่งเครียด เกิดความทุกข์ ปวดศีรษะ เนื่องจากมีสารแห่งความทุกข์ Cortisol หลั่งออกมา เด็กจะทนอยู่ ณ ที่นั้นไม่ได้ ต้องหาทางระบายความเครียดด้วยกิจกรรม Action ใดๆอย่างหนึ่ง ถึงแม้จะมีความเสี่ยง และอันตรายมากก็ไม่กลัว เมื่อเราเข้าใจถึงหลักการที่สำคัญการที่จะนำไปสู่การปฏิบัติในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมอง (Brain – based – Learning) นั้นยังมีองค์ประกอบพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ องค์ความรู้ ขั้นตอน Step up กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อวัสดุอุปกรณ์และการประเมิน

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Active

learning เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) จะเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ทั้ง สนุก กระตุ้นสมอง และเน้นพัฒนาทักษะรอบด้านของเด็กปฐมวัย ได้แก่

1. การใช้กิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์เล็ก ๆ การวาดภาพ การปั้นดินน้ำมัน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อ การคิดเชิงเหตุผล และความคิดสร้างสรรค์
2. การเรียนรู้ผ่านการเล่น เช่น เกมการศึกษา การเล่นเกมบทบาทสมมติ การเล่นตามจินตนาการ ซึ่งเป็นธรรมชาติของเด็กปฐมวัยและช่วยให้สมองเปิดรับการเรียนรู้อย่างเต็มที่
3. การใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทาง การเรียนรู้แบบ BBL ส่งเสริมให้เด็กใช้ประสาทสัมผัสหลากหลาย เช่น การฟังเสียงธรรมชาติ รูปภาพสีสันสดใส ดมกลิ่นจากธรรมชาติ สัมผัสวัตถุ ฯลฯ ซึ่งช่วยกระตุ้นการเชื่อมโยงของสมอง

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครู เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คิด ปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและ พี่เลี้ยง (Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ อย่างมีความหมาย (Meaningful Learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

ลักษณะการเรียนรู้และกิจกรรมแบบ BBL ที่สำคัญ:

- **เน้นกิจกรรมที่สนุกสนาน (Engagement):** การเรียนผ่านเกม บทเพลง บทกลอน และดนตรี เพื่อกระตุ้นสารโดปามีนในสมอง ซึ่งช่วยในการเรียนรู้และจดจำ
- **ใช้สมองทุกส่วนร่วมกัน (Whole Brain Integration):** ผสมผสานการใช้สมองซีกซ้าย (เหตุผล, ภาษา) และซีกขวา (จินตนาการ, ศิลปะ, ดนตรี)
- **การเคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Movement):** กิจกรรมไม่ควรนั่งนิ่งๆ แต่เน้นการเคลื่อนไหวเพื่อเพิ่มการไหลเวียนโลหิตไปเลี้ยงสมองและลดความเครียด
- **เรียนรู้จากปัญหาหาลงไปยาก (Scaffolding):** การค่อยๆ ต่อยอดความรู้จากสิ่งที่รู้แล้วไปสู่สิ่งใหม่ เพื่อให้สมองไม่รู้สึกว่ายากเกินไป

- การใช้สื่อทัศนภาพ (Graphic Organizers): ใช้แผนภาพ โครงร่าง หรือภาพจำลอง เพื่อช่วยให้สมองจัดระบบความคิดได้ดีขึ้น
- สภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย: การจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศเชิงบวก ไม่มีความเครียดหรือการกดดัน

5 ขั้นตอนการเรียนรู้แบบ BBL (โดย อ.พรพิไล เลิศวิชา):

1. อุ่นเครื่อง (Warm-up): กระตุ้นสมองด้วยการเคลื่อนไหวหรือเกมสั้นๆ
2. เรียนรู้ (Learning): นำเสนอเนื้อหาใหม่ด้วยสื่อที่หลากหลาย (ภาพ, เสียง, สัมผัส)
3. ฝึกฝน (Practice): ทำกิจกรรมที่ได้ลงมือทำจริง (Active Learning)
4. สรุป (Summary): สรุปความรู้ด้วยตนเอง ผ่านผังความคิด (Graphic Organizer)
5. ประยุกต์ใช้ (Application): นำสิ่งที่เรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับชีวิตจริงหรือแก้ปัญหาได้

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำกรณีศึกษา โดยผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายหลักไปเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) ที่แนะนำ ให้คำปรึกษา พร้อมสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้

ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบ Active Learning

- ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered): ออกแบบกิจกรรมที่คำนึงถึงความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน
- เน้นการลงมือทำ (Learning by Doing): ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และลงมือปฏิบัติจริง ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง
- เน้นการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking): พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า
- มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน (Interaction): ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ การพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (Real-world Connection): นำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

5. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

1. เพื่อศึกษาและพัฒนาทักษะการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็ก โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการใช้กล้ำมเนื้อมัดเล็ก โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลอง

ทดลอง

6.กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นอนุบาล 1-2 โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน 6 คน

ตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมสร้างสรรค์
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนากล้ามเนื้อมือ

7.เครื่องมือที่ใช้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง ที่นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ โดยในแต่ละแผนจะมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเตรียม (2) ขั้นนำเสนอ (3) ขั้นฝึกทำงานร่วมกัน

(4) ขั้นตรวจสอบผลงาน และ (5) ขั้นสรุปผล

2) กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก (1) ร้อยลูกปัด (2) ปั้นดินน้ำมัน

3) แบบทดสอบวัดทักษะทางปัญญา ที่มุ่งศึกษาทักษะทางปัญญา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การคิดอย่างเป็นระบบ (2) การคิดวิเคราะห์ (3) การคิดแก้ปัญหา และ (4) การคิดสร้างสรรค์

4) แบบประเมินความสามารถในการทำงานกลุ่ม เป็นแบบประเมินที่ใช้ประเมินการทำงานกลุ่มหลัง

การจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การยอมรับไว้ใจซึ่งกันและกัน (2) การส่งเสริมกระตุ้นให้เพื่อนถามตอบ (3) การช่วยเหลือให้กำลังใจกันและกัน

(4)การแก้ไขข้อขัดแย้ง และ (5) ความใส่ใจปฏิบัติงานร่วมกัน

5) แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของเด็กที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือหลังการจัดการ

เรียนการสอน

6.) แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

8.กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

1. กิจกรรมการฝึกทักษะกระบวนการปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ 5 ขั้นตอน

- 1.1) ขั้นสังเกตรับรู้
- 1.2) ขั้นทำตามแบบ
- 1.3) ขั้นทำเองโดยไม่มีแบบ
- 1.4) ขั้นฝึกให้ชำนาญ
- 1.5) ขั้นฝึกทำตามความคิดสร้างสรรค์

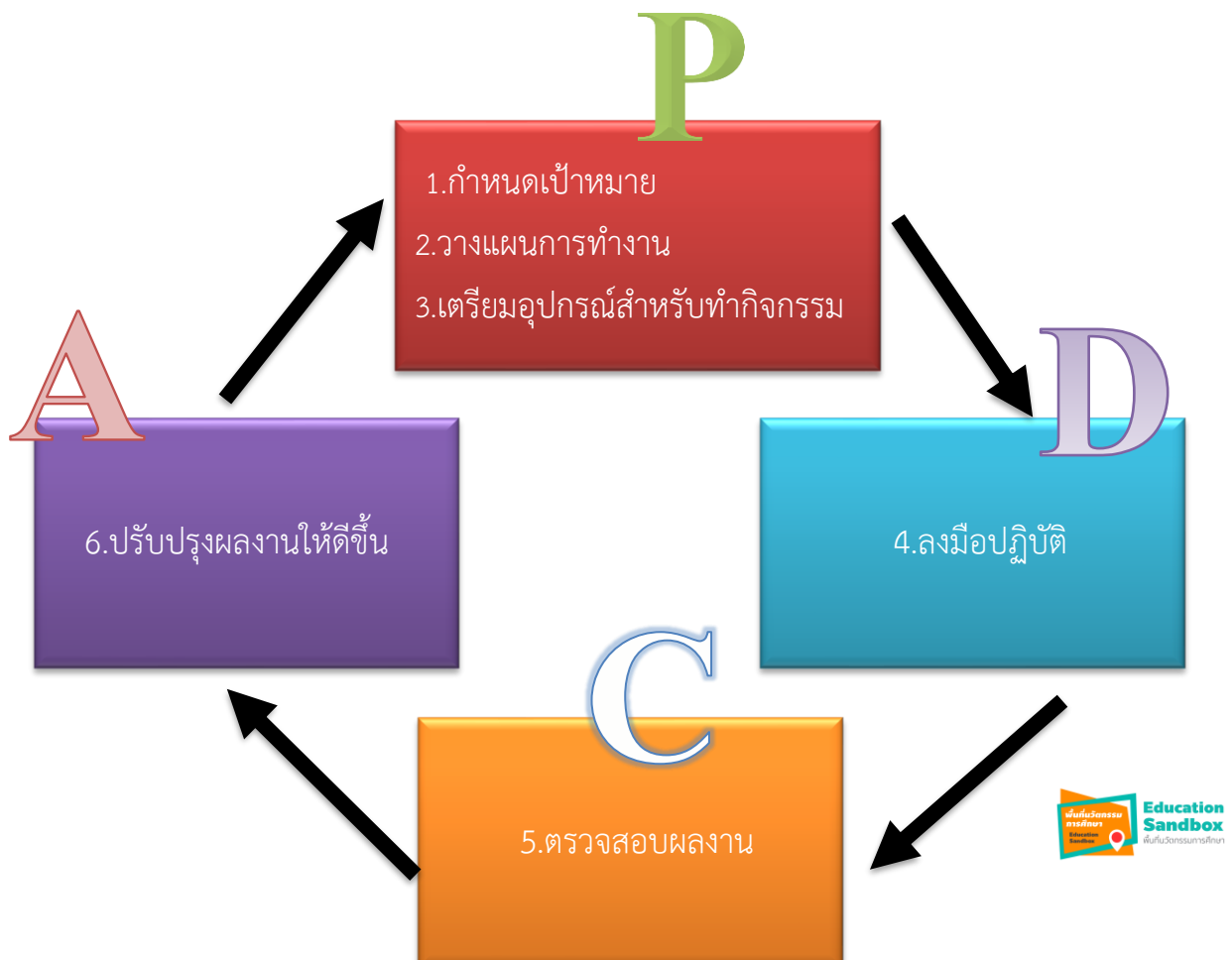
2. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นแผนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นแผนการจัดกิจกรรมที่เน้น ทักษะกระบวนการปฏิบัติ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1) ขั้นสังเกตและรับรู้ ให้นักเรียน ดูรูปภาพการฉีกตัดปะที่ทำสำเร็จและสนทนาซักถามเกี่ยวกับ รูปภาพ
- 2.2) ขั้นทำตามแบบ ครูนำกระดาษ อุปกรณ์ต่าง ๆ มาจัดวางเรียงเป็นรูปดอกไม้ชนิดต่าง ๆ ให้นักเรียนดู สังเกตแล้วให้นักเรียนทำตามทีละขั้นตอนนี้ เช่น การฉีกตัดปะติดดอกไม้ด้วยกาวให้เป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามแบบของจริง เป็นต้น
- 2.3) ขั้นทำเองโดยไม่มีแบบ ครูให้นักเรียนทำ ตามความคิดของตนเอง
- 2.4) ขั้นฝึกทำให้ชำนาญ ครูให้นักเรียนฝึกการฉีก การตัด การปะติดภาพต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตั้งแต่ต้น จนสำเร็จ ตามรูปแบบที่ครูกำหนดให้
- 2.5) ขั้นฝึกทำตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ครูให้นักเรียนฝึกฉีก ตัด ปะ ภาพพร้อมติดตกแต่งตาม ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

3. แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน เป็นแบบสังเกตพัฒนาการในการใช้กล้ามเนื้อ และบันทึกผลการปฏิบัติงาน ของนักเรียน โดยแบ่งระดับพัฒนาการและผลการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- ระดับที่ 1 ควรเสริม หมายถึง ปฏิบัติด้วยตนเองได้บ้างไม่ได้บ้างแม้ได้รับคำชี้แนะ
- ระดับที่ 2 พอใช้ หมายถึง ปฏิบัติด้วยตนเองได้ถูกต้องเมื่อได้รับคำแนะนำ
- ระดับที่ 3 มากที่สุด หมายถึง การปฏิบัติด้วยตนเองอย่างถูกต้องมั่นใจ

แผนการดำเนินงาน

จากผังกระบวนการดำเนินงาน PDCA สามารถอธิบายได้ดังนี้

Plan = P

1. กำหนดเป้าหมาย โดยกรพัฒนากล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย เพื่อควบคุมการใช้กล้ามเนื้อเล็กให้

ประสานสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นพัฒนาการที่เป็นพื้นฐานของ การเขียน และกิจกรรมอื่น ๆ และกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก โดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ นั้นเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อเล็กที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้มือและนิ้วมือ และ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กมีความ พร้อมในการเขียน เด็กมีความสุขและเกิดความสุขในการเรียนรู้

2. วางแผนการทำงาน ดำเนินการโดยวิเคราะห์สภาพปัญหาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศึกษาหลักสูตรปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและตัวบ่งชี้ ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้กับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบ ของสื่อให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

3. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมสร้างสรรค์

DO = D

4. ลงมือปฏิบัติงานตามแผน โดยการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ และนำมาใช้กับนักเรียน

Check = C

5. ตรวจสอบผลงาน โดยจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ให้กับเด็ก สังเกตผลการทำกิจกรรมของนักเรียนหาข้อบกพร่องและนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป

Action = A

6. ปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น โดยการวัดผลและประเมินผลจากการทำกิจกรรมของนักเรียนและนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งๆขึ้นไป

9. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

9.1 ความหมายของทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

หมายถึง ความสามารถในการบังคับใช้กล้ามเนื้อ มือ นิ้วมือ และประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาใน การทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างคล่องแคล่วมั่นคง มีผู้ให้ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ไว้ดังนี้พรรณิ ช.เจนจิต, (2558) กล่าวว่า ความสามารถในการบังคับการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแขน มือ และ นิ้วมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆโดยสัมพันธ์กับการใช้สายตา (Foman and Fleet. 1908) เน้นว่าเป็น ความสามารถในการปรับตัวที่เด็กมีทักษะการใช้มือในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ เช่น การช่วยตัวเอง การแต่งตัว การทำงานต่าง ๆ ตลอดจนการเล่น

9.2 ความสำคัญของทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

กล้ามเนื้อเล็ก เป็นอวัยวะที่สำคัญหนึ่งในการได้ประกอบกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง การใส่ถอด กระดุม หลุดซิป การแปรงฟัน ผูกเชือก ร้องงานศิลปะ รวมทั้งการขีดเขียนสำหรับเด็กใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ เส้นด้านสติปัญญาให้ดีขึ้นเพราะกล้ามเนื้อเล็กมีส่วนทำให้เด็กได้ใช้มือสำรวจ สังเกตจากการสัมผัสจับต้องในทุก ๆ กิจกรรม (อชิฐฐาน พลศิลป์ ศักดิ์กุล, 2556: 111) ซึ่งการใช้มือเพื่อที่จะจับของเล่นและเรียนรู้ทักษะ ในการช่วยเหลือตนเองเช่นการกินอาหารและแต่งตัว

9.3 ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

เป็นการบริหารส่วนของร่างกายที่เล็กกว่า เช่น การจับคว่ำสิ่งของระหว่างนิ้วชี้และนิ้วโป้ง หรือ การ กวาดนิ้วเท้าบนพื้นทราย การฝึกกล้ามเนื้อเล็กเหล่านี้ ไม่ใช่แค่ช่วยนิ้วมือหรือนิ้วเท้าเท่านั้น ยังรวมไปถึง การใช้ริมฝีปากและลิ้นในการชิมรส และรับรู้ลักษณะรูปทรงสิ่งของ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการ บริหารกล้ามเนื้อเล็ก เช่นกัน โดยปรกติแล้วทักษะการเคลื่อนไหวทั้งสองชนิดจะพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน เพราะการเล่นของเด็ก ๆ ส่วน ใหญ่จะใช้กล้ามเนื้อทั้งสองแบบทำงานร่วมกันนั่นเอง ในเด็กวัยแรกเกิด สมอยังไม่เติบโตเพียงพอที่จะควบคุม การเดิน การเคลื่อนไหวต่าง ๆ โดยพัฒนาการของร่างกายจะเริ่ม จากหัวก่อนและไล่ลงไปทีตัว ซึ่งเราจะเห็นว่า เด็กแรกเกิดนั้น จะสามารถควบคุมปาก ริมฝีปาก หน้า และลิ้นได้ดี ขณะที่ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายจะถูก พัฒนาขึ้นตามหลัง เด็ก ๆ จะเรียนรู้การตั้งคอ ก่อนที่ จะตั้งไหล่และหลังให้ตรง พวกเขาจะสามารถควบคุมการ เคลื่อนไหวของแขน ก่อนควบคุมการใช้มือ และไล่ไปถึงการใช้นิ้วหยิบจับสิ่งของ ซึ่งร่างกายของคนเราช่วงวัย เด็กจะพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อ ใหญ่ก่อนกล้ามเนื้อเล็กเสมอ ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าเด็ก ๆ จะสามารถนำ มือมาประสานกันได้ก่อนที่ จะเรียนรู้การสลับของเล่นผ่านมือจากซ้าย ไปขวา หรือ จากขวาไปซ้าย ทักษะทั้ง สองชนิดจะทำได้ดีขึ้น เรื่อย ๆ ในวัยหัดเดิน และชำนาญขึ้น เมื่อร่างกายเติบโต โดยคุณพ่อคุณแม่สามารถช่วย ส่งเสริมทักษะ พัฒนากล้ามเนื้อได้ด้วยของเล่น เช่น เวลาที่เด็กสามารถนั่งได้โดยตัวเองแล้ว ให้ลองวางของเล่น ที่เขา ชอบพันรัศมีมือเอื้อมถึง ซึ่งเด็กจะต้องทรงตัวและลุกมาหยิบของเล่นของเขาเอง พ่อแม่เพียงแต่คอย ช่วย ดูและเป็นก ลังใจให้เด็กใช้ขา แขน และนิ้วมือของเขาในการเคลื่อนไหว และหลังจากที่เด็ก ๆ สามารถเล่น ของเล่นขึ้นเก้าได้อย่างชำนาญแล้ว ให้หาของเล่น หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนา ทักษะใหม่ๆ ให้เขาได้ฝึกฝน

9.4 พัฒนาการทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

สมาคมสหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2555: 124) กล่าวถึง พัฒนาการความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อเล็ก ดังนี้ เมื่ออายุ 34 ขวบ จะเริ่มใช้ช้อนป้อนอาหารเองได้ เมื่ออายุ 56 ขวบ จะขว้างรับ ลูก บอลได้คล่องแคล่วมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2543:249) กล่าวถึง พัฒนาความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยกล้ามเนื้อต่าง ๆ แต่อย่างบังคับให้ทำกิจกรรม หรือเล่นของเล่นที่ยากเกินกว่าวัย ความสามารถของเด็ก ซึ่งคุณพ่อคุณแม่สามารถศึกษาเรื่องความเหมาะสมของของเล่นกับวัยของเด็ก ได้จาก คำแนะนำข้างกล่อง หรือ หาความรู้จากหนังสือเกี่ยวกับเด็กต่าง ๆ การที่พ่อแม่มีความรู้ ความเข้าใจเรื่อง การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ตามวัย

9.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

กีเซล (ประมวญ ดิตคินสัน. 2554: 178-179; อ้างอิงมาจาก Gesell. 1947) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยา พัฒนาการกล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กสามารถแบ่งออกเป็นระยะการ พัฒนาการ โดยเริ่มจากขั้นแรก คือ การใช้มือตะบับ ขึ้นต่อมาจับของด้วยนิ้ว 4 นิ้วติดกันกับฝ่ามือ โดยเริ่มใช้ฝ่ามือตอน ใกล้ๆ สันมือ ต่อมาเลื่อนไปใช้กลางใจมือ

9.2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

9.2.1 ความหมายของศิลปะสร้างสรรค์

จากการศึกษาการใช้คำเรียกกิจกรรมศิลปะพบว่า มีการใช้คำที่หลากหลายแตกต่างกันไป เช่น ศิลปะ ศิลปศึกษา และศิลปะสร้างสรรค์ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้คำว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ถึงแม้จะมีผู้ใช้ คำศัพท์แตกต่างกันไป แต่ให้ความหมายของคำต่าง ๆ

9.2.2 ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีความสำคัญอย่างมากต่อเด็กปฐมวัย ดังที่ นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ เลิศ อานันท์นะ (2535: 44) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีบทบาท สำคัญในการทำให้เด็กมีความสุข จิตใจร่าเริง เบิกบาน รู้สึกว่าตนเองมีค่า ชีวิตมีความหมาย ก่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่น มีจิตสำนึกในคุณค่าความงามของศิลปะธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

9.2.3 ประเภทของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

เกศินีนิสสัยเจริญ (๒๕๒๙: ๕ - ๖) ได้กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สร้างสำหรับเด็กปฐมวัยสามารถจัดได้ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมวาดภาพระบายสีเป็นกิจกรรมการสร้างภาพ ที่เด็กเขียนด้วยความรู้ในตัวเองให้เป็น สัญลักษณ์แบบสวยงาม จังหวะและสีเส้นต่าง ๆ แทนการใช้คำพูด เช่น การวาดภาพด้วยสีน้ำพู่กันการวาดรูป ระบายสีด้วยสีเทียน และดินสอสีการเล่นกับสีแบบต่าง ๆ

2. กิจกรรมการฉีกปะ และติดกระดาษ เป็นกิจกรรมที่ใช้กระดาษต่าง ๆ มาฉีก ตัดและนำมาติดบน กระดาษทำให้เป็นภาพ กระดาษที่นำมาใช้ได้แก่กระดาษหนังสือพิมพ์กระดาษวารสาร กระดาษห่อของขวัญ กระดาษสีมัน

9.2.4 หลักการในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การจัดกิจกรรมศิลปะให้กับเด็กปฐมวัยในแต่ละวัน นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากจะได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตาแล้ว กิจกรรมศิลปะยังสอดคล้องกับแบบแผนการเรียนรู้ของสมอง หรือที่เรียกว่า Brain Base Learning อีก ด้วย เด็กจะได้ฝึกปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรงเรียนรู้ผ่านารสังเกตและฝึกกิจกรรมอย่างหลากหลาย เพื่อ เกิดจุดเชื่อมต่อของใยประสาทที่สาม สามารถพัฒนาไปสู่แบบ แผนการเรียนรู้ของสมอง ในการจัดกิจกรรมศิลปะ. หรือ กิจกรรมสร้างสรรค์ ครูควรจัดกิจกรรมให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและฝึกปฏิบัติอย่างหลากหลาย

10. การออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Brain-Based Learning

10.1 การดำเนินงานตามกิจกรรม

ได้มีการประชุมร่วมกัน ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของเด็ก โดยใช้หลักการจัดการคุณภาพตามกระบวนการ PDCA เป็นตัวขับเคลื่อนระบบ โดยครูผู้สอนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning)

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ (Plan)

- 1.1 ประชุมครูผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
- 1.2 ครูผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลจากสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนในชั้นเรียนเดิมของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการตามแผน (Do)

- 2.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางภาษาตามแนวคิด (Brain – Based Learning)
  - 2.1.1 ศึกษากระบวนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน BBL (Brain – Based Learning) โดยมีขั้นตอนที่ข้าพเจ้าได้ออกแบบตามแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาภาษาตามแนวคิด BBL (Brain-Based Learning)
  - 2.2 นำผลวิเคราะห์พฤติกรรม มาออกแบบและสร้างเครื่องมือ โดยให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
  - 2.3 สร้างนวัตกรรมหรือเครื่องมือ
    - 2.3.1 สร้างสื่อที่ใช้ในกิจกรรม
    - 2.3.2 สร้างแบบบันทึกพัฒนาการการใช้ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก การประสาน สัมพันธ์ระหว่างมือกับตาและพัฒนาทักษะทางสมอง (Executive Function)
  - 2.4 เสนอผู้บริหาร/ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
  - 2.5 นำเครื่องมือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ปฐมวัยโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ BBL (Brain Based Learning) ครูเป็น Coach คอยแนะนำตลอดการทำกิจกรรม
    - 2.5.1 เสนอสิ่งเร้า ความคิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมและระบุคำถามสำคัญ ครูเสนอคำถามและเรื่องที่จะสอนให้เด็กทราบ ให้เด็กคาดคะเนคำตอบ หรือจินตนาการคำตอบ อาจตอบเป็นรายบุคคล หรือ จับกลุ่มคาดคะเนคำตอบร่วมกัน
    - 2.5.2 แสวงหาสารสนเทศพิจารณาข้อมูล หยุดคิดไตร่ตรอง รู้จักรอคอย และ

วิเคราะห์อย่างรวมพลัง ครูออกแบบการจัดกิจกรรมตามที่ครูวางแผนร่วมกับเด็ก โดยมีกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (การปั้น, การฉีก, การตัด, การปะกระดาษ) กิจกรรมการเล่นตามมุมหรือกิจกรรมเสรี(มุมต่อบล็อก, มุมหนังสือ) และกิจกรรมเสริมประสบการณ์ (เกมการศึกษา) หรือครูให้เด็กทำกิจกรรมตามใบงาน ใบกิจกรรม และให้เด็กออกแบบหรือทำกิจกรรมนั่นเอง

2.5.3 รวมพลังอภิปรายและสร้างองค์ความรู้ครูให้เด็กทำกิจกรรม หรือใบงานที่ออกแบบไว้ มีการนำเสนอ พูดคุยหลังทำกิจกรรม เชื่อมโยงความรู้ให้นักเรียนมีความรู้ที่ถูกต้องชัดเจน

2.5.4 สื่อสารและสะท้อนคิดอย่างรวมพลัง ครูให้เด็กนำเสนอความรู้ หรืองานที่ได้ทำตามความเข้าใจที่ได้หน้าชั้นเรียนหรือในกลุ่ม โดยการสนทนากับเด็ก รวมทั้งผลงานติดที่ผนัง หรือกระดานหน้าชั้นเรียน

2.5.5 รวมพลังประยุกต์ความรู้ และตอบแทนสังคม ครูสอนให้เด็กทุกคนนำความรู้ไปใช้ใสถานการณ์ใหม่ หรือใช้ในการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆในครอบครัวให้เกิดชิ้นงานใหม่

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบ (Check)

ประเมินทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยครูผู้สอนเลือกการจัดประสบการณ์ 3 กิจกรรมจาก 6 กิจกรรม

- กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ (การปั้น, การฉีก, การตัด, การปะกระดาษ)
- กิจกรรมการเล่นตามมุมหรือกิจกรรมเสรี(มุมต่อบล็อก, มุมหนังสือ)
- กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (เกมการศึกษา)

ขั้นที่ 4 ขั้นรายงานผลเพื่อปรับปรุงพัฒนา (Action)

4.1 สรุปรายงานผลการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กจากแบบบันทึก พัฒนาการการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ให้หัวหน้าวิชาการ และ ผู้บริหารทราบ

4.2 นำผลการพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาเด็กให้ดียิ่งขึ้นในชั้นเรียนต่อไป

10.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้

ครูผู้สอนได้จัดกิจกรรมตามที่ครูผู้สอนได้ออกแบบไว้ เด็กทุกคนมีส่วนร่วมกับครูตลอดกิจกรรม การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาด้วยกัน เช่น ประวัติศาสตร์ของชุมชน หลักฐานทางประวัติศาสตร์ อาชีพของคนในชุมชน ใช้หลักการ เทคนิคที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย มีความยืดหยุ่น ให้คำแนะนำ ให้การช่วยเหลือเด็กตลอดกับครูกิจกรรมการเรียนรู้ใช้สื่อที่ชัดเจน ง่าย ปลอดภัยต่อการเรียนรู้ และทันสมัยเหมาะสมกับวัย นอกจากนั้นปฐมวัยโรงเรียนบ้านเหล่าคำยังมีกรณีศึกษาติดตามการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

10.1 นำแผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานBBLตามรูปแบบ ไปใช้ทดลองในชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ระยะเวลา 1 ภาคเรียนเพื่อปรับความเหมาะสม

10.2 ปรับปรุงขั้นตอน ระยะเวลา เทคนิคการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการทำ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์บนพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานนำไปดำเนินการทดลองกับเด็ก ปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 สัปดาห์

10.3 ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน กำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน BBL (Brain-Based Learning) ด้วยเพลงเพื่อพัฒนาภาษาของเด็กปฐมวัย

10.3.1 ขั้นเตรียมความพร้อม

10.3.1.1 นำเข้าสู่บทเรียนด้วยเพลง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ประกอบการ เคลื่อนไหว Brain Gym สลับข้างเพื่อให้สมองทั้งสองซีกทำงานประสานสัมพันธ์กัน

10.3.1.2 ครูสาธิตท่าทางประกอบการเคลื่อนไหว BrainGym ให้เด็กดู 1 รอบเด็กทำตามท่าทาง ตามพร้อมกันท่องคำคล้องจองและเพลงท่าทางเป็นจังหวะ 2 รอบ

10.3.1.3 ครูเตรียมเด็กให้สงบโดยใช้คำคล้องจองประกอบท่าทาง

10.3.1.4 เด็กและครูสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับมารยาทในการพูด การฟังที่ดี

10.3.2 ขั้นทบทวนความรู้เดิม เชื่อมความรู้ใหม่

10.3.2.1 ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับเรื่องราวที่เรียน ประกอบสื่อที่มีทั้งของจริงและภาพประกอบในเรื่องที่เด็กรู้แล้วตามประสบการณ์เดิม

10.3.2.2 ครูกระตุ้นให้เด็กพูดโดยใช้คำถามให้เด็กแสดงความคิดเห็น ถามคำถามในเรื่องที่เด็ก อยากรู้

10.3.2.3 ครูสนทนากับเด็ก อธิบายเกี่ยวกับเรื่องที่เด็กอยากรู้ และเรื่องที่เด็กควรรู้

10.3.3 ขั้นกระตุ้นการเรียนรู้

10.3.3.1 ครูจัดกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละกิจกรรม ใน หน่วย ครูแนะนำให้เด็กรู้จักกับสื่อ นิทาน คำคล้องจอง ให้เด็กได้สัมผัสกับสื่อใช้คำถามให้เด็กสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ ความเหมือน ความต่าง สนทนากับเด็กเกี่ยวกับสาระสำคัญในแต่ละกิจกรรม

10.3.3.2 เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของและความสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

10.3.3.3 ครูใช้คำถามทบทวนเพื่อให้เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน

10.3.3.4 ครูใช้คำถามทบทวนสิ่งที่เด็กรู้จักในภาพประกอบคำคล้องจองบนกระดานเคลื่อนที่

10.3.3.5 ครูใช้ไม้ชี้ภาพสัญลักษณ์อ่านจากซ้ายไปขวา อ่านจากบนลงล่าง พร้อมกับอ่านเป็นจังหวะช้า ๆ ให้เด็กอ่านตาม ครูใช้ไม้ชี้คำให้ตรงกับเสียงทุกคำเป็นจังหวะ เมื่อเด็กอ่านคล่องให้เด็กอ่านร่วมกัน ครู ใช้ไม้เคาะลงไปตามคำให้ตรงกับเสียงของเด็กโดยทำซ้ำ ๆ หลาย ๆ รอบ

10.3.3.6 ครูหาอาสาสมัครเป็นผู้นำในการอ่านเพื่อให้เพื่อนอ่านตามผลัดเปลี่ยนทุกวันเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำผู้ตาม

10.3.4. ชั้นลงมือปฏิบัติ

10.3.4.1 ครูสนทนากับเด็กๆ เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน ที่มีสื่อของจริง ภาพสัญลักษณ์ ใบงาน เพื่อให้เด็กเลือกทำ วาดภาพตามความสนใจ

10.3.4.2 เด็กวาดภาพอิสระตามความสนใจ เขียนข้อความที่ลอกแบบหรือจำมา เขียนตามความคิดตนเองหรือให้ครูเขียนแล้วเด็กเขียนตามครูใช้คำถามให้เด็กเล่าเรื่องราวจากภาพ

10.3.4.3 ครูนำผลงานเด็กไปจัดแสดงที่ป้ายนิเทศ ให้เพื่อนและผู้ปกครองได้มาฟังการเล่าเรื่องจาก งาน

10.3.5 ชั้นประเมินผล

10.3.5.1 ครูมีภาพหรือสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับสาระสำคัญที่เรียนให้เด็กดู

10.3.5.2 ครูใช้คำถามให้เด็กเล่าเรื่องราว เหตุการณ์หรือสถานการณ์

10.3.5.3 ครูและเด็กร่วมกันสรุป เรื่องราวจากสถานการณ์หรือจากภาพ เมื่อกำหนดขั้นตอนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานBBL (Brain-Based Learning) ด้วยเพลงเพื่อพัฒนาภาษาของเด็กปฐมวัย จากนั้นลงสู่การ เขียนแผนการจัดประสบการณ์ทั้ง 8 หน่วยตามขั้นตอนที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม วิเคราะห์แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์บนพื้นฐานการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาภาษาของเด็กปฐมวัย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ 9 การใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย การ สนทนาโต้ตอบ เล่าเรื่องราวได้ ทำทำอ่านหนังสือพร้อมทั้งเล่าเรื่องไปด้วย และเขียนชื่อตนเอง ข้อความที่ลอก แบบหรือจำมาได้ จุดประสงค์ ประสบการณ์สำคัญ จัดทำแผนที่มืองค์ประกอบที่สมบูรณ์ ขั้นตอนการจัด กิจกรรม 5 ขั้นตอน นำแผนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้อง ทำให้ได้แผน ที่มีประสิทธิภาพ

11. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

ครูและเด็กได้พูดคุยร่วมกันในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะเชื่อมโยงในคาบเรียนต่อไป ออกแบบสื่อ สร้างสื่อแบบง่ายๆที่สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเรื่องราวของประวัติ โรงเรียน ประวัติหมู่บ้าน ประวัติวัดบ้านเหล่าคำ อาชีพปลูกผัก ทำนา เกษตรกร ของการจัดกิจกรรมนั้นๆ เข้ามามีส่วนช่วยในการพัฒนาและประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

โดยมีการนำข้อมูลอัตลักษณ์สถานศึกษามาประยุกต์เข้ากับเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องเรียนรู้ ได้แก่ 1) ประเพณีและความเชื่อ 2) ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และ 2) การประกอบอาชีพ ที่มีลักษณะโดดเด่น เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน เกิดความรู้สึกรัก ภาคภูมิใจในตนเองและท้องถิ่น วิถีชีวิตผู้คนและชุมชนเข้าเป็นหนึ่ง และเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในครอบครัว สังคม

ชั้น	แนวทาง Active learning	การบูรณาการ BBL	ผลลัพธ์ทางภาษา/ความคิด
1	ครูวางแผนให้ชัดเจนว่าผู้เรียนจะได้อะไร	สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นความสนใจ	กระตุ้นการตั้งสมมติฐาน / คิดเชิงวิพากษ์
2	เริ่มต้นด้วยคำถาม ทำทนาย หรือสถานการณ์จริง	เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิม	พัฒนาภาษาเพื่อการเรียนรู้
3	ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ และมีปฏิสัมพันธ์	ให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ตั้งคำถาม สังเคราะห์	ฝึกคิดวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล
4	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ให้โอกาสผู้เรียนแสดงความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ	อธิบาย/อภิปราย
5	การประเมินผล/นำเสนอผลงาน	ให้ผู้เรียนสะท้อนความคิด และครูประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	พัฒนาทักษะการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเนื้อหา (Content Material)
  - ใบความรู้ (Knowledge Sheet)
  - สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก
  - แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า
2. สื่อเสริมทักษะภาษา (Language Support)
  - คำศัพท์ Flashcards
  - หนังสือภาพ (Picture books)
  - บล็อกไม้ ตัวต่อ จิ๊กซอว์ ของเล่นหยอดรูปทรง
  - มุมสมมุติ
3. สื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Tools)
  - แผนผังความคิด (Mind Mapping)
4. สื่อประเมินผล (Assessment Tools)
  - แบบสังเกต
  - แฟ้มสะสมงาน (Portfolio)
  - ประเมินพัฒนาการ

ด้านแหล่งเรียนรู้

- 1.โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
- 2.วัดบ้านเหล่าคำ
- 3.ชุมชนบ้านเหล่าคำ
- 4.สวนผักไฮโดรโปนิกส์
- 5.สวนเกษตร

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เด็กปฐมวัยมีทักษะการเรียนรู้ที่ดีขึ้นเด็กมีความสามารถในการฟัง พูด สังเกต คิดตั้งคำถาม ทดลอง และแก้ปัญหาอย่างง่าย เด็กมีทักษะพื้นฐานของ "การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21" เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เด็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ร่างกาย-อารมณ์-สังคม-สติปัญญา) พัฒนาการทางร่างกาย เช่น การเคลื่อนไหว เล่นกิจกรรมที่กระตุ้นสมอง พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม เช่น การเล่นเป็นกลุ่ม การรอคิว การมีน้ำใจ พัฒนาการทางสติปัญญา เช่น การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ การจำแนกสี รูปทรง ตัวเลข เด็กมีความสุข สนุก และรักการเรียนรู้ เด็กเรียนรู้ผ่านการ “เล่น” อย่างมีความหมาย (Play-Based Learning) เด็กแสดงออกอย่างเป็นธรรมชาติ กล้าแสดงความคิดและความรู้สึกของตนเอง ครูมีแนวทางการสอนที่ตอบสนองต่อสมองของเด็กปฐมวัยมากขึ้น ครูสามารถวางแผนกิจกรรมโดยคำนึงถึงหลักการของสมอง เช่น การเชื่อมโยงความรู้, การใช้เวลาสมองได้พัก, การใช้อารมณ์เชิงบวกในการเรียนรู้ ครูสามารถใช้วิธี BBL ได้อย่างหลากหลาย และเหมาะกับช่วงวัย มีนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปขยายผลหรือประยุกต์ใช้ในบริบทอื่นได้ ได้รูปแบบการจัดกิจกรรม / แผนการสอน / ชุดกิจกรรม ที่เป็นนวัตกรรมสามารถนำไปใช้ได้

13. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
-กิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์ (การปั้น,การ ฉีก,การตัด, การปะ กระดาษ) - กิจกรรมการเล่นตาม มุมหรือกิจกรรมเสรี(มุม ต้อบล็อก,มุมหนังสือ)	- ตรวจชิ้นงาน - สังเกตการการร่วม กิจกรรมของนักเรียน -สัมภาษณ์	-แบบประเมิน -การสังเกต -การสัมภาษณ์	-ผ่านเกณฑ์การ ประเมินระดับคุณภาพ ดีขึ้นไป

- กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ (เกม การศึกษา)			
-คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	-สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน -สัมภาษณ์	-แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน -การสังเกต -การสัมภาษณ์	-ผ่านเกณฑ์การ ประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ได้ระดับคุณภาพดี ขึ้นไป

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

พิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning

สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

1. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางวิภาดา สุวรรณกำจาย ตำแหน่ง ครู
2. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ พิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2
3. ระยะเวลา พฤษภาคม 2569 - มีนาคม 2570

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562 : 4)

ประเภทของนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้

4. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีความรู้ มีทักษะพื้นฐานและมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา มีเป้าหมายและกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ศักยภาพ เน้นความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล มีคุณภาพในการใช้ภาษาไทย มีโครงสร้างยึดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมทักษะการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ เน้นการมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มีความสามารถในการสื่อสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์มีวิจาร์ณญาณและการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และ

ข้อมูลสารสนเทศ สามารถเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการเรียนการสอนภาษาของชาติการที่จะสอนภาษาไทยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันทั้งทักษะการรับเข้ามา คือการอ่านและฟัง กับทักษะการถ่ายทอดคือการพูดและการเขียนซึ่งเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ และความรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐานเด็กจะต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะด้านการอ่าน การเขียน เพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้ในกลุ่มอื่น ๆ ได้ กล่าวได้ว่าการอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ถูกต้อง ฉะนั้นคนเราจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน กล่าวคือต้องอ่านได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผู้มีประสิทธิภาพในการอ่านสูงจึงได้รับทั้งความรู้ ประสบการณ์ และความบันเทิงเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิต การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพการอ่าน หมายถึง การเข้าใจความหมายของคำ ประโยคข้อความ และเรื่องที่อ่าน และเรื่องที่อ่านมีความสำคัญต่อประเทศชาติและต่อตนเอง เพราะความรู้ที่ได้จากการอ่านจะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาชาติและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ผู้ที่อ่านมาก นอกจากจะได้รับความรู้อย่างกว้างขวางแล้ว ยังทำให้ผ่อนคลายความเครียด ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านนั่นเอง ส่วนการเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ การเขียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งซึ่งช่วยให้โลกเจริญก้าวหน้านอกจากนี้การเขียนยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับทักษะการฟัง การพูดและการอ่าน คนที่ฟังมากอ่านมาก และพูดดีย่อมเขียนได้ดี จึงควรมีการส่งเสริมทักษะการเขียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาทักษะทางภาษาและเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมสืบไป การเขียนก็จำเป็นต้องสอนควบคู่ไปกับการอ่าน เพราะถ้าผู้เรียนอ่านได้ถูกต้องคล่องแคล่วก็จะช่วยให้ผู้เรียนเขียนได้ถูกต้องคล่องแคล่วตามไปด้วยเช่นกัน ดังนั้น การอ่านและการเขียนจึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่าน การเขียนได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อนักเรียน ดังนั้นการสอนอ่านและการสอนเขียนจึงมีความสำคัญมากในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านการเขียนอย่างหลากหลาย ความสำเร็จของการสอนอ่านสอนเขียนมิใช่เพียงทำให้นักเรียนสนใจการอ่านการเขียนเพียงชั่วครูชั่วยามเท่านั้น แต่อยู่ที่การช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ได้ตลอดชีวิต

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีดังนี้

1. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือ

2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
3. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์
4. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
5. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
6. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 จากผลการอ่าน การเขียนจากการประเมินนักเรียนในระดับชั้น ป. 1-2 (ครั้งที่ 2/2568) ผลการอ่านที่ควรได้รับการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

ตาราง แสดงผลการเขียนจากการประเมินนักเรียนในระดับชั้น ป. 1-2 (ครั้งที่ 2/2568)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ระดับการอ่าน	คะแนนเฉลี่ย
พอใช้	33.33

ที่มา : โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

จากตาราง แสดงผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 โรงเรียนบ้านเหล่า เนื่องจากการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระไทย จะเป็นพื้นฐานต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยต่อไป คำ พบว่า มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 33.33 ซึ่งควรได้รับการพัฒนา สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลการทดสอบการอ่านของนักเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ เนื่องมาจากนักเรียนบางคนไม่สามารถอ่านและเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว ประสบการณ์ของนักเรียนมีเพียงฝึกความพร้อมทางด้านการดู การฟัง การพูด ขาดทักษะทางด้านการอ่าน การเขียน ทำให้เกิดปัญหาอ่านหนังสือไม่คล่อง เขียนไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะมีปัญหาด้านการอ่านและการเขียนสะกดคำของนักเรียน เมื่อสอนในเรื่องการประสมคำที่มีตัวสะกด

ซึ่งมีสาเหตุมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ขาดหลักเกณฑ์การประสมคำ ซึ่งหลักการในภาษาไทยคำที่ประสมด้วยสระมีตัวสะกดนั้นค่อนข้างซับซ้อนทำให้นักเรียนอ่านเขียนไม่ถูกต้อง ซึ่งการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปในภาษาไทยนั้น นับเป็นหลักภาษาอีกเรื่องหนึ่งที่จะนำไปสู่การใช้ภาษา ซึ่งครูผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพสูงที่สุดเนื่องจากการเรียนรู้เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูป จะเป็นพื้นฐานต่อการอ่านและการเขียนภาษาไทยต่อไป

บทบาทของครูต่อการพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระเปลี่ยนรูปและสระลดรูปของนักเรียน คือ เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ เสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน คิดค้นเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดค้นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และนำมาใช้ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาความสนใจและวัยของผู้เรียน ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เวลา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และชุมชน โดยคำนึงถึงสภาพและลักษณะของผู้เรียนเน้นให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามการเรียนรู้อย่างมีความสุขนวัตกรรมการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นสื่อในการแก้ปัญหา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนอ่านและเขียนเพราะแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสอนภาษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านและเขียน ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนสนใจและเรียนรู้อย่างสนุกสนานและได้ฝึกบ่อย ๆ เพื่อเกิดความแม่นยำและเทคนิคการสอนที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา การฝึกทักษะภาษาไทยต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น การฝึกย้ำซ้ำ ทวน ฝึกบ่อย ๆ จึงจะทำให้ผู้เรียนจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่านและเขียนได้ถูกต้อง วิธีที่จะฝึกทักษะทางภาษาให้ได้ผลดีอีกวิธีหนึ่งคือได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้นการสอนภาษาไทยที่ครูใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นการสอนแบบบรรยายนักเรียนอ่านตามครู เขียนตามครูยึดเนื้อหาในหนังสือเรียนเป็นหลัก ไม่มีสิ่งเร้าใจ ใช้เทคนิคเดิม ๆ ผู้เรียนเบื่อหน่ายไม่สนใจการเรียนดังนั้น การหาวิธีการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดัง ๆ จึงเกิดขึ้นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการใช้กระบวนการใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการสอน การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ แต่ก็ดูเหมือนว่าจะยังแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่ได้เท่าที่ควร วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่ออีกประเภทหนึ่ง ที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น การใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียนรู้ช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเรียนรู้ จนเกิดความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในเรื่องนั้นได้เร็วขึ้น ทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จ

จากปัญหาดังกล่าวในฐานะของครูผู้สอนจึงได้ศึกษาเทคนิควิธีการสอนต่างๆที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนเป็นหนึ่งที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ช่วยให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำและคงทนเป็นเวลานาน ดังนั้นผู้สอนจึงได้นำนวัตกรรม “พิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 ” เพื่อให้นักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2 โรงเรียนบ้านเหล่าคำ เกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเรื่อง การอ่านและ การเขียนสะกดคำตามาตาตัวสะกดได้อย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย ในระดับที่สูงขึ้น และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

5. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ก่อนและหลัง เรียน โดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยนวัตกรรมพิชิตการอ่าน และการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

6.กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 2 โรงเรียนบ้านเหล่าคำ ปีการศึกษา 2569

7.เครื่องมือที่ใช้

1.แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ด้วยพิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วย สระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนา สมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

2. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป สำหรับ นักเรียน จำนวน 7 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 สระอ้วนลดรูป

เล่มที่ 2 สระอู้อลดรูป

เล่มที่ 3 สระโอะลดรูป

เล่มที่ 4 สระเอลดรูป

เล่มที่ 5 สระเออเปลี่ยนรูป

เล่มที่ 6 สระอะเปลี่ยนรูป

เล่มที่ 7 สระเอะเปลี่ยนรูป

8.กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินผลการอ่านและการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียน

2.2 แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แนวคิดทฤษฎีการเรียนการสอน

3.2 ศึกษาปัญหาของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลที่พบในการจัดการเรียนการสอน

3.3 ศึกษาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

3.4 ศึกษาเทคนิคการใช้บทเพลงพัฒนาการอ่านและการเขียน เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา

และผู้เรียน

3.5 สร้างแบบประเมินผลการอ่านและการเขียน ก่อนเรียน - หลังเรียน

3.6 ประเมินผลการอ่าน การเขียน ก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2

3.7 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้นวัตกรรม พิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

3.8 ประเมินผลการอ่านและการเขียน หลังการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้แบบฝึกคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงในชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินผลการอ่านและการเขียน ก่อนและหลังใช้ “แบบฝึกคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป” และสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบคะแนนความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน

9. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562 : 4)

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีดังนี้

- 1.เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
- 2.ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือ
- 3.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
- 4.เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ สู่ทักษะการคิดวิเคราะห์
- 5.ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 6.ความรู้เกิดจากประสบการณ์ และการสรุปของผู้เรียน
- 7.ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562 : 5)

การวิเคราะห์และการสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนเชิงรุก (Active learning) สามารถจำแนกองค์ประกอบของวิธีการเรียนรู้เชิงรุก ออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้สอน (Instructor) 2) ผู้เรียน (Learner) 3) กิจกรรม (Activity) การเรียนการสอน และ 4) แหล่งทรัพยากร (Resource) โดยใช้เทคโนโลยี

การออกแบบกระบวนการสอน 5 ชั้น แบบ Brain-based Learning (BBL)

กระบวนการสอน 5 ชั้น แบบ Brain-based Learning (BBL) เป็นกระบวนการสอนอ่านออก เขียนได้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1.1 อุ่นเครื่อง (Warm-up) เป็นกิจกรรมที่ทำให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป เพื่อกระตุ้นสมอง การ Warm-up นั้นทำได้ ๓ วิธี คือ

- 1) Brain Exercise
- 2) การเคลื่อนไหวเป็นจังหวะ (Rhythm) อาจมีเสียงเพลงและคำกลอนประกอบ
- 3) ยืดเส้นยืดสาย (Stretching)

1.2 ชื่นนำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเสนอความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บัตรตัวเลข ชาร์ตบทกลอน บทเพลง กระดานเคลื่อนที่เป็นต้น

1.3 ขั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice) เปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกทำ โดยลงมือทดลองใช้ความรู้ ด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น ฝึกทำโดยใช้สื่อจากมมูสื่อ BBL พานักเรียนไปดูของจริง สุ่มและบันทึกจากสิ่งที่พบเห็น ทำกิจกรรมจากใบงาน เช่น กิจกรรมตัดปะ เล่นเกมบิงโก ใช้อุปกรณ์เคาะลงบนข้อความ หรือคำศัพท์ ให้เด็กได้เคลื่อนไหว เช่น ลูกขี้จุกจากโต๊ะเพื่อไปทำกิจกรรม และควรมีใบงานที่ให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ และคิดสร้างสรรค์ด้วยตัวเอง

1.4 ขั้นสรุปความรู้ (Summary) ต้องทำการสรุปความรู้ร่วมกับนักเรียน

1.5 ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply) ถ้าเป็นไปได้และมีเวลา กระบวนการเรียนรู้ควรทำไปถึงขั้นให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ในขั้นนี้ โดยมากนักเรียนจะเริ่มนำความรู้ไปสร้าง (make) หรือ ผลิต (produce) ชิ้นงานใหม่ๆ เช่น แต่งนิทาน ทำหนังสือเล่มเล็ก แสดงละคร ใ้ว่าที่ จัดบอร์ดผลงาน นิทรรศการ เป็นต้น แต่งงานขั้นนี้ เป็นไปได้ยากที่จะทำทุกชั่วโมง แต่ทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของผู้สอนเอง

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา นำสู่นวัตกรรมการแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ด้วยนวัตกรรม พิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

10. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

10.1 การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมแก้ปัญหาการอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ภาษาไทยกับเรื่องราวในชุมชน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain –Based Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 นั้นมีดำเนินการการสร้างและพัฒนาสื่อโดยใช้กระบวนการ PDCA ในการตรวจสอบ

ขั้นการวางแผน (Plan)

1. ศึกษาหลักสูตร เอกสาร หลักการ ทฤษฎี วิธีการจัดการเรียนการสอนและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภายใต้อัตลักษณ์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560

2. วิเคราะห์เนื้อหารายวิชาภาษาไทย วิเคราะห์สภาพปัญหาของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 การอ่านของนักเรียนการอ่านของนักเรียนยังจดจำสระไม่คล่อง ทำให้อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่อง สู่การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นดำเนินการ (DO)

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรม/เครื่องมือ

1.ศึกษารูปแบบทฤษฎี

2.ผลการวิเคราะห์การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑- ๒ ซึ่งจดจำสระไม่คล่อง ได้นำมาดำเนินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับร่วมกับเรื่องราวในโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการทำอาหาร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดย กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง (Brain –Based Learning)

3.ดำเนินการสร้างเครื่องมือ / สื่อที่เกี่ยวข้อง

4.นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้รูปแบบ (Brain –Based Learning) จำนวน ๕ชั้น

4.1. อุ่นเครื่อง (Warm-up) เป็นกิจกรรมที่ทำเพื่อให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป กิจกรรมจากเพลง

4.1.2 ขั้นนำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเสนอความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บทเพลง

4.1.3 ขั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice) การรวบรวมความรู้ที่ได้ ลงมือทำแบบฝึก อ่าน เขียน

4.1.4 ขั้นสรุปความรู้ (Summary) การสอนเพื่อน การนำเสนอผลงาน

4.1.5 ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply) การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก

ขั้นการตรวจสอบ (check)

1. เมื่อจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประเมินผลจากการอ่านแบบทดสอบ การเขียนแบบฝึก ใบงานตามชิ้นงานแต่ละแผน เมื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง

ขั้นการปรับปรุง (Action)

1. ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้นำไปใช้ในปีการศึกษาต่อไป

2. ปรับสื่อการสอน

10.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้

ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการสังเกตชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน โดยใช้กระบวนการสอน 5 ชั้น แบบ Brain-based Learning (BBL) เป็นกระบวนการสอนอ่านออก เขียนได้ อ่านคล่อง เขียนคล่อง ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ดังนี้

1.1 อุ่นเครื่อง (Warm-up)

ครูจัดกิจกรรมที่ทำเพื่อให้สมองตื่นตัว เตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาต่อไป กิจกรรมจากเพลง

1.2 ขั้นนำเสนอความรู้ (Present) นักเรียนทุกคนมีความต่างกัน มีประสบการณ์ มีพื้นฐานเฉพาะตัว ดังนั้น การสอนจึงควรเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูจัดกิจกรรมโดยพานักเรียนสำรวจหมู่บ้านเหล่าคำ รับประทานอาหารในโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการทำอาหารนำเสนอ

ความรู้ใหม่ ผ่านสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เช่น สื่อของจริง บัตรภาพ บัตรคำ บทเพลง นักเรียนเรียนรู้จากการสำรวจ รับฟังเรื่องเล่า การอ่าน – การเขียนจากบัตรคำ

1.3 ชั้นลงมือเรียนรู้-ฝึกทำ-ฝึกฝน (Learn-Practice) นักเรียน ลงมือทำแบบฝึก อ่าน เขียน

1.4 ชั้นสรุปความรู้ (Summary) ครูสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนสวมบทบาท นักเรียนสอนเพื่อน สอนน้อง ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนนำเสนอผลงาน

1.5 ประยุกต์ใช้ความรู้ (Apply) ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนจัดทำหนังสือเล่มเล็ก

11. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ร่วมกับเรื่องราวในโรงเรียนบ้านเหล่าคำ ชุมชน ประเพณี อาชีพการปลูกผัก

ด้านแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

วัดบ้านเหล่าคำ

ชุมชนบ้านเหล่าคำ

ด้านสื่อ

ภาพถ่าย

บัตรคำ/บัตรภาพ

วงล้อสระ

บทเพลง

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูป หลังเรียนเพิ่มขึ้น โดยจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนรู้แบบ Active Learning ด้วยนวัตกรรมพิชิตการอ่านและการเขียนคำที่ประสมด้วยสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปโดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง(Brain-Based Learning) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 2

13. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1.อ่านออกเสียงคำที่ ได้ ถูกต้อง	สังเกตการอ่านออกเสียง	แบบประเมินการอ่าน	ผ่านเกณฑ์การอ่านได้ ระดับคุณภาพดีขึ้นไป
2.เขียนสะกดคำที่ ได้ ถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ การทำแบบฝึกได้ระดับ คุณภาพดีขึ้นไป
2.บอกความหมายของ คำได้ถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ การทำแบบฝึกได้ระดับ คุณภาพดีขึ้นไป
4.คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน	ผ่านเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ได้ระดับคุณภาพดี ขึ้นไป

แผนพัฒนาการแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนคำ รร (รอ-หัน) ด้วยหนังสือ สามมิติ
ผ่านกระบวนการ (Active Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

1.ผู้จัดทำนวัตกรรม

นายปกรณ์ หลักทอง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

2. ชื่อนวัตกรรม

นวัตกรรมการการแก้ปัญหาการอ่าน การเขียนคำ รร (รอ-หัน) ด้วยหนังสือ สามมิติ
ผ่านกระบวนการ (Active Learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4

3. ระยะเวลาดำเนินการ

พฤษภาคม 2569 - มีนาคม 2570

4. แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม

การศึกษาสภาพปัญหา วางแผนออกแบบนวัตกรรม พัฒนา ปรับปรุง แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ
Active Learning

5. ประเภทของนวัตกรรม

ด้านการเรียนการสอน

6. หลักการและเหตุผล ความเป็นมา

การอ่าน การเขียนคำ รร (รอ-หัน) ไม่คล่องและไม่ถูกต้อง การอ่าน การเขียนเป็นทักษะ
พื้นฐานสำคัญในการสื่อสาร การเรียนรู้ และการดำเนินชีวิต ช่วยถ่ายทอดความคิดประสบการณ์
และบันทึกข้อมูล การอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ พัฒนาความคิดชั้นประถมศึกษาปีที่-3 และชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลต่อนักเรียนในการพัฒนา การอ่าน การเขียนคำ รร (รอ-หัน) ให้
ถูกต้องจากสภาพปัญหาที่พบตั้งที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ข้าพเจ้าได้มีการศึกษาทฤษฎีทางการศึกษา เทคนิคและ
กลวิธีในการจัดการเรียนการสอน โดยในด้านการศึกษามีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้
เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของผู้เรียน ตามแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจากการ ออกแบบนวัตกรรม
การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี
ส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้
อำนวยความสะดวก สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ จัดวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้
ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย สร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเอง ใช้สติปัญญา คิด วิเคราะห์
สร้างสรรค์ผลงาน มีสมรรถนะสำคัญ มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วง
วัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2562 : 4)

ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีดังนี้

1. เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้
2. เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
3. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
5. ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบ การเรียนรู้ด้วยตนเอง
7. เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
8. เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิด รวบรวม
9. ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
10. ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน

7. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

7.1 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ให้สูงขึ้น

7.2 การเรียนรู้โดยใช้วิธีการ Active Learning หมายถึง การเรียนรู้ที่จัด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ให้แก่ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา วิธีการหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผล ได้ทำการ ทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงาน

8. กลุ่มเป้าหมาย

8.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3- 4 จำนวน 9 คน

9. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี พื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

9.1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การวิเคราะห์และการสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนเชิงรุก (Active learning) สามารถจำแนกองค์ประกอบของวิธีการเรียนรู้เชิงรุก ออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้สอน (Instructor) 2) ผู้เรียน (Learner) 3) กิจกรรม (Activity) การเรียนการสอน และ 4) แหล่งทรัพยากร (Resource) โดยใช้เทคโนโลยี

10. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

10.1 การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นการวางแผน (Plan)

1. ศึกษาหลักสูตร เอกสาร หลักการ ทฤษฎี
2. วิเคราะห์เนื้อหา สร้างแผนการจัดการเรียนการสอน
3. ขึ้นดำเนินการ
4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้
5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

๒. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ไป

ดำเนินการสอน

10.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานตามระดับทักษะ ที่ตนเองมีอยู่
2. เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning)
3. เป็นเรื่อง que ผู้เรียนสนใจและรู้สึกสบายใจที่จะทำ
4. ผู้เรียนได้รับสิทธิในการเลือกที่จะตั้งคำถามอะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำโครงการงาน
5. ครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน
6. ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง
7. เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง

11. โครงสร้างและองค์ประกอบสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ท 1.1 ป.3/1 อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบท ร้อยกรองง่าย ๆ ได้ ถูกต้อง คล่องแคล่ว ท 4.1 ป.3/1 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำท 4.1 ป.3 /4 แต่งประโยคง่าย ๆ ท 2.1 ป.4/1 เขียนสื่อสารโดยใช้ ได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม

ด้านแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

ห้องสมุด

หนังสือเรียนภาษาไทย

ด้านสื่อ

ภาพถ่าย

วีดิทัศน์

อินเทอร์เน็ต

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยให้สูงขึ้น
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อ่าน และเขียนคำที่มี รร (รอ - หัน)ได้ถูกต้อง

13. การประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
1.การร่วมกิจกรรม	สังเกต	แบบประเมิน	ผ่านเกณฑ์ 70%ขึ้นไป
2.การตอบคำถาม	การตอบคำถาม	แบบประเมินการการ ตอบคำถาม	ผ่านเกณฑ์ 70%ขึ้นไป
3.สามารถแสดงหรือบอก วิธีการขยายพันธุ์พืช ถูกต้อง	ตรวจชิ้นงาน	แบบประเมินการตรวจ	ผ่านเกณฑ์ 70%ขึ้นไป
4.คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมของ นักเรียน	แบบประเมิน คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ของนักเรียน	ผ่านเกณฑ์ 70%ขึ้นไป

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ PBL (Project-Based Learning)

1. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวยุวดี ไพเราะ ตำแหน่ง ครู
2. ชื่อนวัตกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ PBL (Project-Based Learning)
3. ระยะเวลา มีนาคม 2569 - กันยายน 2569

แนวทางการคิดค้นนวัตกรรม นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการปรับเปลี่ยนแนวทาง ในรูปแบบการเรียนรู้ พัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้ว เพื่อที่จะนำสิ่งนั้นไปใช้ในการปฏิบัติจริง นำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยการกำหนดประเด็นในการพัฒนาปัญหา หรือหัวข้อที่สนใจ (การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ การลดความถดถอยในการเรียนรู้ และการพัฒนาสุขภาวะพื้นฐานของผู้เรียน) การนำนวัตกรรมเข้าสู่ชั้นเรียน ซึ่งเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยในตัวแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องมีการกำหนด Learning outcome (ตัวชี้วัด สมรรถนะ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียน (School Concept) กำหนดรูปแบบในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเก็บหลักฐานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนและจากที่ครูได้เก็บรวบรวม เพื่อนำไปสู่การสรุปผลการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้

ประเภทของนวัตกรรม การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

4. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ. 2551 นั้นมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคนเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ อีกทั้งยังมีหลักการสำคัญ คือ การเป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ และยังมีมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นดังนั้นการจัดการศึกษาที่เน้นการยอมรับความแตกต่างทางภาษา ศาสนา ขนบประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตบนพื้นฐานของการยอมรับสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของแต่ละบุคคล คือ การศึกษาพหุ

วัฒนธรรม ซึ่งเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาบุคลากรของประเทศ นำไปสู่ความเป็นสังคมที่สมบูรณ์และเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

การเรียนรู้แบบโครงงานนั้น มีแนวคิดสอดคล้องกับ John Dewey เรื่อง “learning by doing” ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ Education is a process of living and not a preparation for future living.” John Dewey (1897) ซึ่งเป็นการเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียน เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom ทั้ง 6 ชั้น คือ ความรู้ความจำ (Remembering) ความเข้าใจ (understanding) การประยุกต์ใช้ (Applying) การวิเคราะห์ (Analyzing) การ ประเมินค่า (Evaluating) และ การคิดสร้างสรรค์ (Creating) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน นั้น จึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้การเรียนรู้แบบ โครงงาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่มีผู้ให้ความสนใจมากในปัจจุบัน McDonnell (2007) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ แบบโครงงานเป็นรูปแบบหนึ่งของ Child- centered Approach ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานตามระดับ ทักษะที่ตนเองมีอยู่ เป็นเรื่องที่น่าสนใจและรู้สึก สบายใจที่จะทำ นักเรียนได้รับสิทธิในการเลือกว่าจะตั้งคำถาม อะไร และต้องการผลผลิตอะไรจากการทำงานชิ้นนี้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์และจัด ประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน สนับสนุนการแก้ไขปัญหา และสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของผู้เรียนระดับประถมศึกษา และเป็นรากฐานของ การคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระ การพัฒนาทักษะดังกล่าวควรเชื่อมโยงกับการคิดขั้นสูงตาม แนวคิดลำดับขั้นการคิดของ Benjamin Bloom ซึ่งเน้นการพัฒนาจากความเข้าใจไปสู่การวิเคราะห์ ประเมิน ค่า และสร้างสรรค์ ซึ่งความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเด็กและเยาวชนไทยถือเป็นประเด็นสำคัญ ที่หลายหน่วยงานห่วงใยและสะท้อนเป็นกระแสสังคมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นยัง พบว่านักเรียนปกติที่จบชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนยังอ่านจับ ใจความสำคัญ ไม่คล่อง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาบางคนมีปัญหาเรื่อง การจับประเด็น แยกความรู้ ข้อเท็จจริง หรือผู้จัดระดับอุดมศึกษาบางคนความสามารถทางภาษายัง ไม่เพียงพอ ต่อการปฏิบัติงาน (สนิท สัตโยภาส, 2545, หน้า 10-12) ปัญหาดัง ที่กล่าวมา ทำให้เกิดความบกพร่องของ ภาษาไทยที่เป็นเอกลักษณ์ ของชาติได้ และคุณภาพผู้เรียนด้านนการอ่านจับใจความสำคัญ ต่ำกว่า มาตรฐาน ตามที่หลักสูตรกำหนด ทำให้เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และการพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นการจัดการศึกษาในแต่ละ ช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 21) นักวิจัย ต่างๆ ได้ศึกษาค้นคว้า ทหาวิธีการสอนและนวัตกรรมต่างๆ มาทดลองใช้อย่างมากมาย เพื่อแก้ปัญหาและเป็นแนวทางในการปรับปรุง กระบวนการจัด เรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยสามารถใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถนำมาบูรณาการความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ นั้นเป็นแนวคิดที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดความสามารถทางด้านภาษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน นั้นจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ถือได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเองทุกขั้นตอน ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง

6. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL)
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก “(PBL-HOTS Model)” เพื่อยกระดับทักษะการอ่านจับใจความสำคัญและสมรรถนะการคิดขั้นสูง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

6.กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 โรงเรียนบ้านเหล่าคำ จำนวน 16 คน

7.เครื่องมือที่ใช้

- 1.แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL)
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อยกระดับทักษะการอ่านจับใจความสำคัญและสมรรถนะการคิดขั้นสูง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 ก่อนเรียน-หลังเรียนแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก ฉบับละ 20 ข้อ
3. แบบประเมินสมรรถนะความคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 ใช้ประเมินนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยมีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)
4. แบบประเมินความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL) มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ขับเคลื่อนด้วย 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1: วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น (Analysis) วิเคราะห์บริบทและปัญหา
ศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนในวิชาเฉพาะวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนและบริบทของ
ชุมชน วิเคราะห์วิชาหรือหัวข้อที่จะใช้ทำโครงการ

ขั้นที่ 2: ออกแบบนวัตกรรม (Design) ออกแบบแนวคิดนวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
ที่ชัดเจน ออกแบบกิจกรรมโครงการ (PBL) ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เช่น โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม หรือ
ชุมชน พัฒนาโมเดลการเรียนรู้แบบ PBL สำหรับการอ่านจับใจความ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
Active Learning บูรณาการใช้ภาษาและเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชุมชนและบริบทท้องถิ่น

ออกแบบโครงสร้างกิจกรรมเป็น 5 ขั้นตอนหลัก (ตาม PBL):

1. การสร้างบรรยากาศและความสนใจ
2. กระตุ้นความสนใจและระบุปัญหา
3. วางแผนและดำเนินการ
4. ขึ้นประเมินผล
5. นำเสนอผลงาน

ขั้นที่ 3: พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพ (Development) การนำไปใช้จริงและติดตามผล สร้าง
แผนการจัดการเรียนรู้สร้าง/เลือกสื่อการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยี นักเรียนทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่ และนำเสนอ
ผลงาน ทดลองใช้และประเมินผลดำเนินการสอนจริงตามรูปแบบนวัตกรรม ประเมินผลด้วยวิธีการหลากหลาย
(เช่น การสังเกต, แบบทดสอบ, การสะท้อนคิด)

ขั้นที่ 4 ประเมินผลและปรับปรุง (Evaluation & Revision) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ สะท้อนผล
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC ขยายผลและเผยแพร่

9. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี
ส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวย
ความสะดวก (Facilitator) สร้างแรงบันดาลใจ ให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำ ทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง
(Coach & Mentor) แสวงหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
อย่างมีความหมาย (Meaningful learning) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ มีความเข้าใจในตนเองใช้สติปัญญา คิด
วิเคราะห์ สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่บ่งบอกถึงการมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 มีทักษะวิชาการ
ทักษะชีวิต และทักษะวิชาชีพ บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

ทิสนา แคมมณี (2560) ให้ความหมายของการจัดการเรียนสอนโดยใช้โครงงานเป็นหลักไว้ว่า เป็น การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ร่วมกันเลือกเรียนรู้และทำโครงการที่ตนสนใจผ่านกระบวนการ สสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่น่าสนใจ เพื่อวางแผนการร่วมกัน มีการศึกษาหาข้อมูลความรู้ และลงมือ ปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้จนค้นพบความรู้หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วนำเสนอข้อความรู้้นต่อสาธารณชน โดย นามผลงานและประสบการณ์ที่ได้รับมาอภิปราย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับทั้งหมด

หลักการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานมีหลักการดังนี้

1) โครงงานหรือโครงการ เป็นกิจกรรมที่มีบริบทจริงเชื่อมโยงอยู่ตั้งนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึง สัมพันธ์กับความจริงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงจึงเป็นการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน

2) การให้นักเรียนหาโครงการหรือโครงงาน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าสู่กระบวนการสืบ สอบ (process of inquiry) ซึ่งเป็นกระบวนการที่นักเรียนต้องใช้การคิดขั้นสูงที่ซับซ้อนขึ้น ดังนั้นจึงเป็น ช่องทางที่ดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของนักเรียน

3) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นหลัก ช่วยให้นักเรียนได้ผลิตงานที่เป็นรูปธรรม ออกมา ผลผลิตที่แสดงออกถึงความรู้ ความคิดของนักเรียนนี้สามารถนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนและ วิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลการวิจัยทางด้านสติปัญญาและการเรียนรู้ได้ชี้ชัดว่า การเรียนรู้จะ พัฒนาขึ้นหากความรู้และทักษะต่างๆ สามารถแสดงออกให้เห็นได้อย่างชัดเจน

4) การแสดงผลงานต่อสาธารณชน สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และการทำงานให้แก่ นักเรียนได้ ซึ่งแรงจูงใจจะมีผลต่อความใส่ใจ ความกระตือรือร้นและความอดทน ในการแสวงหาความรู้ การศึกษาความรู้ และการใช้ความรู้

5) การให้นักเรียนทำโครงการหรือโครงงาน นอกจากจะช่วยให้ นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการ ในการสืบสอบและการแก้ปัญหาแล้ว ยังสามารถช่วยดึงศักยภาพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวของนักเรียนออกมาใช้ ประโยชน์ด้วย

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีนักวิชาการหลายท่านให้หลักการและความหมายไว้ สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น สาคัญโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เริ่มจากการกระตุ้นความสนใจหรือค้นหาปัญหาด้วยตนเองและหา วิธีการแก้ปัญหา โดยร่วมกันวางแผนงานอย่างเป็นระบบ ลงมือปฏิบัติตามแผนงานจนได้ผลการศึกษาและ ข้อสรุปในเรื่องนั้นๆ (ทิสนา แคมมณี, 2562; ดุษฎี โยเหลาและคณะ, 2557: 19-20; นภาพรณัฒน์ เพียงดวงใจ ,2558:274-275) การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นกระบวนการเพื่อค้นพบความรู้หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ที่เกี่ยวข้อง กับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ตอบสนองความสนใจของผู้เรียนโดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยตนเองโดย ใช้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ เรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงและเรียนรู้ด้วยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่าง เป็นระบบและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานช่วยพัฒนาทักษะ และ กระบวนการคิด (สุทธิยา รัตนคุณศาสน์ และพรสวรรค์ วงศ์ตาธรรม, 2559)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานมีขั้นตอนแตกต่างกันตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านดังนี้

แนวคิดที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามโมเดลจักรยานแห่งการเรียนรู้ของวิจารณ์ พานิช (2555:71-75) ซึ่งแนวคิดนี้มีความเชื่อว่าหากต้องการให้การเรียนรู้มีพลังและฝังในตัวผู้เรียนได้ ต้องเป็นการเรียนรู้ที่เรียนโดยการลงมือทำเป็นโครงงาน ร่วมมือกันทำเป็นทีมและทำกับปัญหาที่มีอยู่ในชีวิตจริง ซึ่งส่วนของวงล้อแต่ละชั้น ได้แก่ Define Plan Do Review และ Presentation ดังภาพประกอบ 3 โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. Define เป็นขั้นตอนการทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความชัดเจนร่วมกันว่าคำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงงานคืออะไรและเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อะไร

2. Plan เป็นการวางแผนการทำงานโครงงาน ผู้สอน วางแผน กำหนดแนวทางในการทำหน้าที่โค้ช เตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครงงานของผู้เรียน และที่สำคัญเตรียมคำถามผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้คิดประเด็นสำคัญบางประเด็นที่ผู้เรียนมองข้าม ผู้เรียนที่เป็นทีมงานก็ต้องร่วมกันวางแผนงานของตน แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนข้อค้นพบ แลกเปลี่ยนคำถาม แลกเปลี่ยนวิธีการและหาความเข้าใจร่วมกันให้ชัดเจน

3. Do เป็นการลงมือทำ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา การประสานงานการทำงาน ร่วมกันเป็นทีม การจัดการความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ทรัพยากรจำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้เพิ่มเติม ทักษะในการทำงานในสภาพที่ทีมงานมีความแตกต่างหลากหลาย ทักษะการทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผลและแลกเปลี่ยนข้อวิเคราะห้ กับเพื่อนร่วมทีม เป็นต้น

4. Review เป็นการที่ทีมผู้เรียนจะทบทวนการเรียนรู้ว่าโครงงานได้ผลตามความมุ่งหมายหรือไม่ ทบทวนว่างานหรือกิจกรรมหรือพฤติกรรมแต่ละขั้นตอนได้ให้บทเรียนอะไรบ้าง ทั้งขั้นตอนที่เป็นความสำเร็จ และความล้มเหลวมาหาความเข้าใจ และกำหนดวิธีทำงานใหม่ที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งเอาเหตุการณ์ที่ภาคภูมิใจ นำประทับใจมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

5. Presentation เป็นการนำเสนอโครงงานต่อชั้นเรียน เป็นขั้นตอนที่ทำให้เกิดการทบทวนขั้นตอนของงานและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้นแล้วเอามานำเสนอในรูปแบบที่เราใจ ให้อารมณ์และให้ความรู้ (ปัญญา) ทีมงานของผู้เรียนอาจสร้างนวัตกรรมในการนำเสนอก็ได้โดยอาจเขียนเป็นรายงานและนำเสนอเป็นการรายงานหน้าชั้น มีเพาเวอร์พอยท์ (PowerPoint) หรือจัดทำวิดิทัศน์หรือนำเสนอเป็นละคร เป็นต้น

แนวคิดที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานจากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนและเยาวชนของคุชกุ โยเหลาและคณะ (2557) มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นให้ความรู้พื้นฐานผู้สอนให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการทำโครงงานก่อนการเรียนรู้เนื่องจากการทำโครงงานมีรูปแบบและขั้นตอนที่ชัดเจนและรัดกุม ดังนั้นผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงงานไว้เป็นพื้นฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติขณะทำโครงงานจริง

2. ขั้นกระตุ้นความสนใจ ผู้สอนเตรียมกิจกรรมที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยต้องคิดหรือเตรียมกิจกรรมที่ดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจ มีความสนุกสนานในการทำโครงการหรือกิจกรรมร่วมกัน โดยกิจกรรมนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดขึ้นหรืออาจเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีความสนใจต้องการจะทำอยู่แล้ว ทั้งนี้ในการกระตุ้นของผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอจากกิจกรรมที่ได้เรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่หรือเรื่องใกล้ตัวที่สามารถเรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง

3. ขั้นจัดกลุ่มร่วมมือ ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มกันแสวงหาความรู้ ใช้กระบวนการกลุ่มในการวางแผนดำเนินกิจกรรม โดยผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกันวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ โดยระดมความคิดและหารือ แบ่งหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน หลังจากที่ได้ทราบหัวข้อที่ตนเองต้องเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว

4. ขั้นแสวงหาความรู้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโครงการตามหัวข้อที่กลุ่มสนใจ ผู้เรียนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามข้อตกลงของกลุ่ม พร้อมทั้งร่วมมือกันปฏิบัติกิจกรรมโดยขอคำปรึกษาจากผู้สอนเป็นระยะ เมื่อมีข้อสงสัยหรือปัญหาเกิดขึ้น ผู้เรียนร่วมกันเขียนรูปเล่ม สรุปรายงานจากโครงการที่ตนปฏิบัติ

5. ขั้นสรุปสิ่งที่เรียนรู้ ผู้สอนให้ผู้เรียนสรุปสิ่งที่เรียนรู้จากการทำกิจกรรมโดยผู้สอนใช้คำถาม ถามผู้เรียนนำไปสู่การสรุปสิ่งที่เรียนรู้

6. ขั้นนำเสนอผลงาน ผู้สอนให้ผู้เรียนนำเสนอผลการเรียนรู้โดยผู้สอนออกแบบกิจกรรมหรือจัดเวลาให้ผู้เรียนได้เสนอสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ เพื่อให้เพื่อนร่วมชั้นและผู้เรียนอื่นๆ ในโรงเรียนได้ชมผลงานและเรียนรู้กิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติในการทำโครงการ

จากแนวคิดหลักการสำคัญข้างต้นที่กล่าวมา หลักการจัดการเรียนรู้โครงการเป็นฐานเป็กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง เน้นการทำงานโดยการร่วมมือกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเป็นกระบวนการลงมือกระทำ (Active Process) ความรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างด้วยตัวผู้เรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง

10. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียนโดยใช้นวัตกรรมทางการเรียนการสอนโดยมีเป้าหมายตามหลักการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น โดยสังเคราะห์เป็นนวัตกรรม โดยกระบวนการพัฒนานวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ใช้วิธี System Approach ทุกขั้นตอนจะควบคุม โดยวงจรคุณภาพ PDCA ดังแสดงในแผนภาพ

10.1 การดำเนินงานตามกิจกรรม

ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ PBL (Project-Based Learning) จากกระบวนการพัฒนา และทุกขั้นตอนจะควบคุม โดยวงจรคุณภาพ PDCA นั้นมีดำเนินการการสร้างและพัฒนาสื่อดังนี้

ขั้นการวางแผน (Plan)

1. ศึกษาหลักสูตร เอกสาร หลักการ ทฤษฎี วิธีการจัดการเรียนการสอนและจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ภายใต้อัตลักษณ์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560

2. วิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์สภาพปัญหา และเป้าหมายของการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเรื่องและสื่อต่าง ๆ และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนตามการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ขั้นดำเนินการ (DO)

3. ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ภูมิหลัง วิถีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ Active Learning การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active learning โดยใช้โครงงานเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะให้คะแนนตามเกณฑ์มาปรับปรุงแก้ไขตามที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นการปรับปรุงพัฒนา (Action)

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาให้ คำแนะนำ ความถูกต้องของเนื้อหา และความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการวัดและการประเมินผล แล้วนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่สมบูรณ์ ไปดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ทดลองจัดกิจกรรมในชั้นเรียนจริง (Classroom Action) สังเกตพฤติกรรมการคิด วิเคราะห์ภาษา และการมีส่วนร่วมของนักเรียน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (คะแนน, แบบทดสอบ) และเชิงคุณภาพ (การสังเกต, แบบสัมภาษณ์, ชิ้นงาน)

10.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากการสังเกตชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน ว่ามีเหตุการณ์ใดที่หน้าสนใจ เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาหัวข้อโครงการ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยของนักเรียน การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาร่วมกัน

1.ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐาน(Project-Based Learning: PBL) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

จัดการศึกษาในอนาคตมีแนวโน้มที่จะปรับปรุงการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) ระหว่างศาสตร์สาขาต่าง ๆ โดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมบูรณาการ กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาระภาษาไทย

ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ภูมิหลัง วิธีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มีความรัก ความภาคภูมิใจในฐานะพลเมือง โดยใช้กระบวนการ Active Learning ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนได้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 “อ่านรู้เรื่อง เมืองของเรา เวลาเรียน 12 ชั่วโมง

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ โดยที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 7 ประการประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี 6)สมรรถนะการคิดขั้นสูง 7)สมรรถนะการจัดการตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นไปที่3Rs ได้แก่ การอ่าน (Reading) การเขียน (Writing) และการคำนวณ (Arithmetic) และ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะ

ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

2. การลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองเพื่อศึกษาภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเอง เริ่มจากการกำหนดการเรียนรู้จากคำถามประเด็นที่ต้องเรียนรู้ สามารถใช้วิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายทั้งการสืบเสาะหาความรู้ โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย กระบวนการ 5 ขั้น (PBL-HOTS Model)

1. Define คือ ขั้นตอนการทำให้สมาชิกในกลุ่ม รวมทั้งครูมีความชัดเจนร่วมกันว่า คำถาม ปัญหา ประเด็น ความท้าทายของโครงการคืออะไร และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อะไร

2. Plan คือ การวางแผนการทำงานในโครงการ ครูก็ต้องวางแผน ทำหน้าที่โค้ช (Coach) รวมทั้งเตรียมเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำโครง งานของนักเรียน ที่สำคัญคือ เตรียมคำถามไว้ถามสมาชิกในกลุ่มเพื่อกระตุ้นให้คิดถึงประเด็นสำคัญบางประเด็นที่นักเรียนมองข้าม นักเรียนที่เป็นสมาชิกต้องวางแผนงานของตนมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ประชุม กันภายในกลุ่ม แลกเปลี่ยนข้อค้นพบ แลกเปลี่ยนคำถามแลกเปลี่ยนวิธีการยังทำความเข้าใจร่วมกันไว้ชัดเจนมากเพียงใด งานในขั้น Do ก็จะได้สะดวกราบรื่นขึ้นเช่นกัน

3. Do คือ การลงมือทำ นักเรียนจะได้เรียนรู้ทักษะในการแก้ปัญหา การประสานงาน การทำงาน ร่วมกันการจัดการความขัดแย้ง ทักษะในการทำงานภายใต้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ทักษะในการค้นหาความรู้เพิ่มเติม ทักษะการทำงานในสภาพที่สมาชิกมีความแตกต่างและหลากหลาย ทักษะการทำงานในสภาพกดดัน ทักษะในการบันทึกผลงาน ทักษะในการวิเคราะห์ผลและแลกเปลี่ยนข้อวิเคราะห์กับ สมาชิกในกลุ่ม เป็นต้น ในขั้นตอนนี้ ครูจะมีโอกาสสังเกตทำความเข้าใจได้เข้าใจนักเรียนเป็นรายคน

4. Review คือ การที่สมาชิกในกลุ่ม ทบทวนการเรียนรู้ ทบทวนว่างาน กิจกรรม หรือพฤติกรรม แต่ ละขั้นตอนได้ให้บทเรียนอะไรบ้าง รวมถึงขั้นตอนที่เป็นความสำเร็จและความล้มเหลว มาทำความเข้าใจและ กำหนดวิธีทำงานใหม่ที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งจากเหตุการณ์ระทึกใจ ภาควิถีใจ หรือประทับใจ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

5. Presentation คือ การนำเสนอโครงงาน ในชั้นเรียน ทำให้เกิดการทบทวนขั้นตอนของงาน และ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเข้มข้น แล้วนำเสนอในรูปแบบที่เราใจ ให้อารมณ์ และให้ความรู้ (ปัญญา) สมาชิกใน กลุ่มอาจสร้างนวัตกรรมในการนำเสนอก็ได้ หรืออาจเขียนเป็นรายงานแล้วนำเสนอหน้าชั้น ซึ่งอาจมีการ นำเสนองานโดยจัดทำวีดิทัศน์นำเสนอ หรือนำเสนอเป็นละคร เป็นต้น

3. การสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง นักเรียนนำข้อมูลที่ศึกษามานำเสนอในชั้นเรียนและ ร่วมกันวิพากษ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

11. โครงสร้างและองค์ประกอบของสื่อการเรียนรู้ของนวัตกรรม

ด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ เนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ตามหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเหล่าคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อหาคำตอบ พัฒนาระบบความคิด พิจารณาไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มีสมรรถนะการจัดการตนเอง ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง การมีเป้าหมายในชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียด การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต และสมรรถนะการคิดขั้นสูง ประกอบด้วย การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดเชิงระบบ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดแก้ปัญหา และสมรรถนะการอาชีพ ประกอบด้วย การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการแสวงหาความรู้ และความปลอดภัยในการทำงานโดยใช้การบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานสามารถนำองค์ความรู้ไปวิเคราะห์เชื่อมโยงในรายวิชาต่างๆ

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเนื้อหา (Content Material)
  - ใบความรู้ (Knowledge Sheet)
  - สื่อดิจิทัล เช่น วิดีโอ ภาพอินโฟกราฟิก
  - แหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า
2. สื่อพัฒนาทักษะการคิด (Thinking Tools)
  - แผนผังความคิด (Mind Mapping)
  - แบบบันทึกการคิด (Thinking Log)
3. สื่อประเมินผล (Assessment Tools)
  - RUBRIC การประเมิน (Rubrics)
  - แบบประเมินตนเอง/เพื่อน (Self/Peer Assessment)
  - แบบสะท้อนผลการเรียนรู้ (Learning Reflection Form)

ด้านแหล่งเรียนรู้
โรงเรียนบ้านเหล่าคำ
วัดบ้านเหล่าคำ
ชุมชนบ้านเหล่าคำ

องค์ประกอบของสื่อ	กิจกรรมการเรียนรู้ (PBL)	สมรรถนะการคิดขั้นสูง ที่พัฒนา	วิธีการประเมิน
1. ปัญหาที่น่าสนใจ	ดูคลิป/ภาพข่าว แล้ว ช่วยกันตั้งคำถาม	คิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม อย่างมีเหตุผล	ดูคำถามที่นักเรียนตั้ง แบบสังเกตการคิด
2. การวางแผน โครงการ	วางแผนทำงาน แบ่งหน้าที่ กำหนดวิธีหาข้อมูล	คิดวางแผน ตัดสินใจ ร่วมกัน	ตรวจแผนงาน ประเมิน การทำงานกลุ่ม
3. การค้นคว้าและเก็บ ข้อมูล	ค้นข้อมูล ทดลอง สัมภาษณ์ เก็บสถิติ	คิดวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล	ใบงานวิเคราะห์ข้อมูล
4. การจัดระบบ ความคิด	ทำผังความคิด ตาราง เปรียบเทียบ สรุปความรู้	คิดสังเคราะห์ เชื่อมโยง ความรู้	ตรวจ Mind Map บันทึกการคิด
5. การสร้างชิ้นงาน	ออกแบบและสร้างผลงาน แก้ปัญหา	คิดสร้างสรรค์ แก้ปัญหา	Rubric ประเมินชิ้นงาน
6. การนำเสนอ	นำเสนอผลงาน อธิบาย เหตุผล รับคำถาม	คิดประเมินค่า สื่อสาร อย่างมีเหตุผล	แบบประเมินการ นำเสนอ

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) มีผลลัพธ์การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก “(PBL-HOTS Model)” เพื่อยกระดับทักษะการอ่านจับใจความสำคัญและสมรรถนะการคิดขั้นสูง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5- 6 โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
3. ได้เครื่องมือและสื่อการเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญและสมรรถนะการคิดขั้นสูงอย่างเป็นระบบ

14. การประเมินผล

แนวทางการวัดและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL)

1. การประเมินตามกระบวนการ (Formative Assessment)

ใช้ระหว่างการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุง พัฒนา และให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง

เครื่องมือที่ใช้:

- แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม
- แบบประเมินการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม
- แบบสอบถามการวางแผนและการแก้ปัญหา
- Checklist การปฏิบัติงานแต่ละขั้น
- แบบสะท้อนผล (Reflection Sheet) รายบุคคลและกลุ่ม

2. การประเมินผลลัพธ์ของโครงงาน (Summative Assessment)

ประเมินจากชิ้นงานสุดท้ายและการนำเสนอ

รูปแบบชิ้นงาน:

- โปสเตอร์, อินโฟกราฟิก, โมเดล, คลิปวิดีโอ ฯลฯ
- รายงานโครงงาน
- การนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือผ่านสื่อดิจิทัล

เกณฑ์การประเมิน (Rubrics): ประเมินตามตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น:

- ความถูกต้องของเนื้อหา
- ความคิดสร้างสรรค์
- การแก้ปัญหาและการวางแผน
- การทำงานเป็นทีม
- การใช้ภาษาที่เหมาะสม (Content + Language)

แนวทางการประเมินดังกล่าวข้างต้น เป็นการประเมินตามสภาพจริง โดยครู ชุมชน และนักเรียน ร่วมกัน ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งจะสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม

คำอธิบาย Descriptors	การประเมินความก้าวหน้า (Formative assessment)	การประเมินผลสรุปรวม (Summative assessment)
วัตถุประสงค์การประเมิน	เข้าใจการเรียนรู้ของผู้เรียน รายบุคคล พัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ ด้วยตนเอง อย่างอิสระ	ตรวจสอบการบรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ของผู้เรียน รายบุคคล
จุดเน้น	กระบวนการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้
วิธีการประเมิน	การทดสอบ การปฏิบัติ 'ib' การประเมินคุณลักษณะ- สมรรถนะ ที่พึงประสงค์	การทดสอบ การปฏิบัติจริง การประเมินคุณลักษณะ- สมรรถนะ ที่พึงประสงค์
สิ่งที่ประเมิน	ตามวัตถุประสงค์ การเรียนรู้ต่าง ๆ (terms of standards mastered)	ตามวัตถุประสงค์และเกณฑ์ มาตรฐาน การเรียนรู้ต่าง ๆ (terms of standards mastered)
ระยะเวลาการประเมิน	ตลอดระยะเวลาของการเรียนการสอน	ภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). การวัดและการประเมินผลการศึกษา. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- นภสร ยลสุริยัน. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานร่วมกับแนวคิดแบบ STEM EDUCATION เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ดุขฎิ โยเหลา และคณะ. (2557). การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้ เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของ โรงเรียนไทย. กรุงเทพฯ: หจก.ทิพย์วิสุทธิ์.
- ทิตินา แคมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (๒๕๔๒). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๙). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙. บริษัทพริกหวานกราฟ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2564).*ก้าวแรก การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning: PBL)*.กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 – 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). *แนวทางการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะสมอง EF (Executive Functions)*. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์. สืบค้นจาก <http://www.noppawan.sskru.ac.th>

แผนพัฒนานวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านเหล่าคำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ